Należytość pocztowa uiszczona gotówką

Cena egz. 25 gr.

GŁOS NARODU

NR. 243. — ROK XL.

NIEDZIELA 10 WRZEŚNIA 1933.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA KRAKOW, ULICA SW. KRZYZA L. 11
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKOW 401.099

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
Miesięcznie	6·20 zł.	5·70 zł.	6·20 zł.	9·50 zł.	5·70 zł.	

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTERSTWO SKARBU

OBWIESZCZENIE.

Podaje się do publicznej wiadomości, że od dnia 28 września do dnia 7-go października otwarta będzie

subskrypcja na 6% pożyczkę wewnętrzną,

wypuszczoną na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5-go września 1933 r. (Dz. U. R. P. N. 67. poz. 503) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 września 1933 r. (Dz. U. R. P. N. 67. poz. 507) w nominalnej wysokości 120.000.000 złotych w złocie.

1). 6% pożyczka wewnętrzna wypuszczona będzie w obligacjach imiennych po 50, 100, 500 i 1.000 złotych.

2). Odsetki 6% pożyczki wewnętrznej płatne będą za zwrotem kuponów 2 stycznia i 1 lipca każdego roku. Pierwszy kupon płatny będzie 1 lipca 1934 r.

3). Wypłata kapitału oraz odsetek od 6% pożyczki wewnętrznej zabezpieczona jest w złotych w złocie.

4). Obligacje 6% pożyczki wewnętrznej przyjmowane będą według ich wartości imiennej na spłatę należności z tytułu podatku od spadku i darowizn.

5). Obligacje 6% pożyczki wewnętrznej oraz przychody z tych obligacyj zwolnione są od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.

6). Obligacje i kupony 6% pożyczki wewnętrznej nie ulegają żadnemu zajęciu, nie wyłączając zajęcia z tytułu należności publiczno-prawnych.

7). Obligacje 6% pożyczki wewnętrznej mają wszystkie prawa papierów pupilarnych.

8). 6% pożyczka wewnętrzna podlega jednorazowemu wykupowi po latach dziesięciu, o ile nie zostaną wykorzystane uprawnienia, upoważniające do wcześniejszego jej wykupu.

9). 6% pożyczka wewnętrzna zabezpieczona jest całym majątkiem Państwa.

Cena emisyjna obligacji 6% pożyczki wewnętrznej wynosi 96 za 100 i płatna jest w 6-ciu ratach miesięcznych.

Przy przedterminowych wpłatach całości lub części należności subskrybenci otrzymują bonifikatę w wysokości ½ % miesięcznie.

Subskrypcję przyjmują: Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Pocztowa Kasa Oszczędności, banki należące do Związku Banków oraz wszystkie oddziały wymienionych wyżej instytucyj, wszystkie komunalne kasy oszczędności i wszystkie kasy urzędów skarbowych.

Obligacje wydawane będą subskrybentom poczynając od dnia 1 lipca 1934 r.

Warszawa, dnia 7 września 1933 r.

(—) STEFAN STARZYNSKI
Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej.

Troska o Austrję.

Mnożą się pesymistyczne głosy o przyszłości Austrji. Szczególnie w Anglji, która dotąd mniej, niż należało, myślała o losach Austrji i o następstwach Anschlussu. Daje się więc w Anglji wyraz rozczarowaniu co do rezultatów osiągniętych przez Dollfussa w obronie przed Rzeszą Hitlera i wypowiada się pesymistyczne proroctwa, że wcześniej, czy później Austrja spadnie, jak jabłko dojrzałe z jabłoni, w ręce Hitlera.

Ten pesymizm nie jest częściowo bez podstaw. Rezultaty starań Dollfussa o zabezpieczenie niezależności Austrji nie są takie, jakich się Europa spodziewała. Austrjaccy Hitlerowcy nie zostali złamani, a zuchwałe uprowadzenie przywódcy z więzienia dowodzi, że są nadto aktywni i pomysłowi. Znaczna część ludności chłopskiej ciąży ku Rzeszy, spodziewając się poprawy warunków materjalnych przez złączenie z tym chłonnym rynkiem płodów rolniczych Miasta opanowane przez socjalistów (o ile nie przez hitlerowców) nie mogą stanowić mocnej podstawy dla rządów chrześcijańsko-społecznych.. I doprawdy trzeba żelaznej wytrwałości i ogromnej odwagi, żeby w takich warunkach bronić niepodległości kraju. Bronić jej bowiem trzeba przed jego — obywatelami. A bronić z obcą pomocą. Tego nadludzkiego prawie zadania podjął się Dollfuss. I spełnia je nie cofając się przed żadną trudnością, nie gardząc żadnym godziwym środkiem.

Początkowo — domyślamy się — zwracał się Dollfuss w stronę Francji, a przez nią w stronę Małej Ententy. Dziś jest widoczne, że liczy przedewszystkiem na Włochy Mussoliniego i swoje nadzieje na Włoszech opiera. W ten sposób narzuca się pytanie, czy jest możliwe włoskie rozwiązanie sprawy austrjackiej?

Dziś trudno na nie odpowiedzieć. Nie znamy planów Mussoliniego. Nie wiemy nawet, czy je w tej sprawie ma. Sądząc jednak z tego, co o polityce włoskiej wiemy, musimy powiedzieć, że rozwiązanie włoskie sprawy austrjackiej, jeśli jest obmyślane, może natrafić na wielkie trudności.

Jest prawie dogmatem dyplomacji europejskiej dzisiaj, że Austrja w obecnej formie nie da się utrzymać. Chyba, żeby się Europa zgodziła na restaurację Habsburgów. Ale Austrja Habsburgów nie zadowolniłaby się obecnemi granicami. Pokusiłaby się o Węgry... Jeśli zatem dyplomaci Europy myślą o zabezpieczeniu traktatów pokojowych i utrzymaniu granic obecnych, i w tych granicach uchronić chcą Austrję od Anschluss'u, to nie pozostaje im nic innego, jak zbliżyć i skonsolidować blok państw naddunajskich. Lecz jest mocno wątpliwem, czy się do tej akcji nadają Włochy Mussoliniego, pokłócone z Małą Ententą.

Być może, że jest jeszcze inny powód pesymizmu angielskiego. Mianowicie świadomość, że, gdy Anglja dzięki niezaradności swych rządów skazana jest na rolę biernego widza, Włochy dzięki aktywności Mussoliniego stają się ośrodkiem pierwszorzędnej akcji politycznej. To przecież musi nastrajać Anglików melancholijnie...

Na razie jednak sytuacja Austrji nie jest beznadziejna. Dollfuss wbrew pogłoskom nie myśli ustępować. Zbliżenie do Włoch daje mu pewne bezpieczeństwo w stosunku do Rzeszy. Ale to nie usuwa jeszcze troski o los Austrji. Włoskie rozwiązanie sprawy austrjackiej nie wydaje się dziś ani jasne, ani możliwe. A Anglja zamiast dąsać się na Dollfussa, rozwijającego maksimum energji, lepiejby zrobiła, gdyby zechciała czynnie zainterwenjować i razem z innemi mocarstwami zabezpieczyć Austrję na zawsze przed Anschlussem.

W. Z.

Tytuł wczorajszego artykułu wstępnego brzmiał: „Poprostu — papier“, a nie: „papież“, jak błędnie złożono.

Przed podróżą Papena do Budapesztu.

Duże wrażenie zrobiła nietylko zapowiedź wizyty wicekanclerza Papena w Budapeszcie, ale i serdeczny ton, w jakim Papen przemawiał w Norymberdze o stosunkach pomiędzy Berlinem a Budapesztem. Wobec sprawozdawcy „Függetlenség“, pisma zbliżonego do Gömbösa, Papen wyraził radość, że tak dużo Węgrów przybyło na uroczystości w Norymberdze. Węgrzy przekonali się, jak wielkie postępy poczyniły Niemcy na drodze odrodzenia narodowego. „Umocnienie naszego stanowiska — mówił Papen — jest doniosłe dla obu narodów, łączą nas bowiem wspólne problemy i wspólne cele. Mam nadzieję, że na tej drodze zbliżamy się do rozwiązania wielkiego problemu, problemu naddunajskiego“.

Trzeba zaznaczyć, że węgierscy narodowi socjaliści wysłali do Norymbergi specjalną delegację z przewodniczącym sekcji zagranicznej Raczem na czele. Pisma liberalne i demokratyczne fakt ten zbywają milczeniem, a prasa rządowa też się nim nie zajmuje, widocznie dla tego, aby nie zwracać uwagi zagranicy na zażyłość stosunków węgierskich narodowych socjalistów z hitlerowcami. Natomiast w kołach węgierskich narodowych socjalistów ta obojętność prasy przyjmowana jest z niezadowoleniem i czynione są przygotowania do rozwinięcia wzmożonej propagandy po powrocie delegacji z Norymbergi.

Wizyta Papena w Budapeszcie **nastąpi w połowie października.** Program wizyty ustalony zostanie dopiero po ustaleniu ostatecznego terminu. Zapowiedzianym rozmowom Papena z Gömbösem przypisuje się niemałe znaczenie polityczne, chociaż pozornie będzie to tylko wizyta kurtuazyjna w odpowiedzi na wizytę Gömbösa w Berlinie. Podobno przedmiotem rozmów będzie również konflikt niemiecko-austrjacki. **Dotychczas jednak nikt nie powiedział otwarcie, że Gömbös upatrzony jest na pośrednika pomiędzy Austrją a Niemcami.**

Wszystko, co dotychczas wiadomo o wizycie Papena, wywołało w budapeszteńskich kołach politycznych wielkie wrażenie. Nie brak złudzeń, że Węgry poczynają odgrywać w polityce międzynarodowej poważną rolę. Wrażenie to potęguje jeszcze wiadomość o przygotowywanej wizycie Gömbösa w Ankarze i Sofji. Gömbös zachowuje rezerwę, jak nakazują mu ciągłe starania o przyjaźń Francji i Anglji, **ale z drugiej strony nie pomija żadnej sposobności, by głęboko zapisać się w sercu Hitlera.**

W. K.

O czem piszą inni?..

Fałszywa nuta.

Skończył się w Pradze kongres organizacji sjonistycznej, Skończył się ostatnio kongres ogólno-żydowski w Genewie, który zgromadził żydów z całego świata. Na temat tego ostatniego kongresu i jego „nieprzejednanego“ stanowiska w stosunku do Hitlera pisze „Nasz Przegląd“:

„Wojna żydostwa światowego przeciwko Niemcom hitlerowskim zostaje usprawniona po sześciomiesięcznej mobilizacji sił na obu półkulach. Będzie to wojna na śmierć i życie, wojna długotrwała i zaciekła, pod czas której wszystko co słabe i kompromisowe zostanie zmiecione z areny walki. Natchnionym prorokiem tej wojny jest Stephen Wise, który potrafił porwać swą wiarą i wymową najbardziej nawet zblazowanych reprezentantów prasy ligowej“.

Entuzjazm żydowskiego dziennika trąci fałszywą nutą, skoro wiadomo, że część sjonistów, ku oburzeniu innych, zawarła umowę z Hitlerem (!) co do eksportu pomarańcz z Palestyny, a majątków żydowskich z Niemiec! Widać więc, że nie wszyscy żydzi zajmują tak „nieprzejednane“ wobec Hitlera stanowisko!

Likwidacja katedr uniwersyteckich.

W związku z likwidacją katedr w szkołach wyższych „Gazeta Warszawska“ pisze:

„Znoszenie katedr w szkołach akademickich przybiera tak nieoczekiwane rozmiary, że ze zwolnionych profesorów, zdaje się, dałoby się zorganizować całą nową wszechnicę i to na bardzo wysokim poziomie naukowym. Zespół najwybitniejszych specjalistów, niekiedy jedynych w danej dziedzinie wiedzy, ze wszystkich polskich szkół wyższych zapewniłby temu nowemu uniwersytetowi zasłużoną renomę w kraju i zagranicą.

Nie podejmujemy polemiki w sprawie powodów tego likwidowania warsztatów **pracy naukowej, nikt bowiem, ani w sposób oficjalny, ani na łamach prasy „sanacyjnej“, powodów tych nie próbował dotąd wyłuszczać ni uzasadniać“.**

W dalszym ciągu podkreśla organ Stron. Narodowego potrzebę utrzymania niezależności uczonych w życiu publicznem.

Gdański hitleryzm przeciw Polsce.

„Kurjer Poznański“ zwraca uwagę na dwa ostatnie wypadki pobicia Polaków przez hitlerowców na terenie Gdańska... Hitlerowskie władze teraz przepraszają, ale same są tym ekscesom winne. Codziennie bowiem partja narodowo-socjalistyczna judzi ludność przeciw Polsce.

„Czyż w tych warunkach — pyta „Kurjer Poznański“ — można się dziwić, że masy ludności niemieckiej, utrzymywane w stanie ciągłego podniecenia, dają później upust swym polakożerczym nastrojom, gdzie tylko ku temu nadarzy się sposobność?

Jeśli p. Rauschning i jego współpracownicy nie zdołają położyć kresu zbrodniczym wybrykom antypolskim, popełnianym przez członków Partji Narodowo-Socjalistycznej, jeśli nie zaprzestaną podjudzania ludności wolnego miasta przez ciągłe manifestacje odwetowe, to dzieło załagodzenia **stosunków zapoczątkowane niedawną wizytą dygnitarzy gdańskich w Warszawie, zostanie u samego progu zniweczone.** Nie ścierpimy, by na terenie wolnego miasta mordowano bezkarnie naszych rodaków, by bandy rozwydrzonych bojówkarzy napadały i biły Polaków za to tylko, że nie chcą salutować hitlerowskiej swastyki“.

„Obrady“ nad projektem konstytucji B. B.

„Kurjer Poranny“ donosi, że onegdaj posłowie i senatorowie B. B. przystąpili do „szczegółowej“ dyskusji nad projektem konstytucji p. Sławka.

„Mówcy zabierający w niej głos — pisze „Kurjer Poranny“ — zaproponowali wprowadzenie w projekcie pewnych modyfikacyj, które jednak nie odbiegają od zasad projektu, oraz prosili o udzielenie wyjaśnień co do niektórych postanowień. Odbędą się dalsze obrady połączonych grup. Obrady te kontynuowane będą aż do zakończenia rozpatrywania nowego ustroju państwa“.

Inne pisma donoszą, że pp. parlamentarzyści sanacyjni żądali rozszerzenia „elity“ na większą liczbę obywateli. Pokazało się bowiem, że nie wielu posłów i senatorów B. B. posiada „Virtuti militari“ lub „Krzyż Niepodległości“.

Przegląd religijny.

Dziennik Ks. Seipla. — Praca nad duchowym postępem. — Wizerunek ducha. — Z dyskusji na temat wojny i pokoju.

Pod tytułem: „I. Seipel, Mensch, Christ, Priester in seinem Tagebuch” (I. Seipel, człowiek, chrześcijanin i kapłan w swoim dzienniku, — Wien, Verlag des Hilfswerkes für Schulsiedlungen) — wyszedł z druku dziennik tak wcześnie zmarłego austrjackiego polityka i teologa, Ks. Seipla... Jest to zbiór luźnych uwag i notatek, które b. kanclerz Austrji rzucał na papier prawie codziennie przez lat kilkanaście, nie myśląc oczywiście, że kiedyś będą czytane przez obcych. Można mieć zastrzeżenia co do takiego użytku z cudzych notatek osobistych, które się robi dla utrzymywania kontroli nad swojemi czynnościami i uczuciami; notatki takie stanowią najbardziej chyba „prywatną”, jaka może być własność człowieka... Ale z drugiej strony przyznać trzeba, że taki dziennik stanowi najlepszy sposób poznania charakteru i wartości wewnętrznej człowieka; pozwala wniknąć w jego intencje, w jego duchowe życie, w jego istotne ideały. Dziennik Ks. Seipla dowodzi, że nie znali zmarłego ci, którzy w nim widzieli tylko polityka i przywódcę partji. Ks. Seipel był przedewszystkiem księdzem, a wszystkie jego działania na terenie politycznym były podyktowane obowiązkiem względem Boga, a nie chwałą własną, ani korzyścią osobistą. Dowodzi także, że zewnętrzna, tak rozległa, tak pochłaniająca energję i tak odpowiedzialna działalność, jak obowiązki premiera, czy ministra, szła u Ks. Seipla w parze z równie usilną pracą nad duchowym postępem. Dla przykładu zacytujemy jeden ustęp dziennika, z 11. VIII. 1927 r.:

„Moje — pisze wówczas — szczególne postanowienia: 1) codzienne rozmyślanie; 2) najsurowsza dieta jako środek do opanowania siebie i do uczynienia się zdolnym do pracy; 3) przezwyciężenie skłonności do denerwowania się. Dlatego: a) nigdy nie być niezadowolonym i nie okazywać niezadowolenia ludziom, którzy mnie szukają, piszą do mnie, albo mi czas zabierają; b) a najmniej w stosunku do urzędników, którzy tylko swój obowiązek pełnią, gdy mi przedstawiają życzenia innych, albo mi moją pracę przypominają, — względem ministrów, względem posłów, względem wszystkich być jednakowo spokojnym, cierpliwym i uprzejmym... 4) Mowy i nowe prace przyjmować, o ile tylko czasu starczy; ale żadnej pracy z próżności, lub innego podobnego motywu... Jak mógłbym oszczędzać czas? Przez skrócenie poszczególnych odwiedzin? Spoczynku nocnego? Spoczynku południowego?”.

Wstrząsające są zapiski z okresu rozwoju choroby (cukrzycy); dowodzą głębokiego zjednoczenia Ks. Seipla z Bogiem. Wielkie wrażenie wywołują notatki z okresu zmian rządu; świadczą o czystym jak łza idealiźmie zmarłego i wielkoduszności.

Jakże wobec tych „rewelacyj“ nikczemnie wyglądają ataki socjalistycznej prasy na Ks. Seipla! Jak tym kołom otwierać się muszą teraz oczy na wielkość krzywdy wyrządzonej Ks. Seiplowi, którego oplwali za życia, na którego w roku 1925 zamach morderczy urządzili... Oni „przyjaciele ludu”, gdy prawdziwym przyjacielem był tylko on, Ignacy Seipel!

* * *

W zimie ub. roku zrobili zwolennicy szowinistycznej „l' Action Francaise“ hałas dokoła konferencyj wygłoszonych w Paryżu na temat patrjotyzmu, nacjonalizmu i wojny przez młodego Dominikanina, O. Ducatillon. Pokazało się po bliższem zbadaniu sprawy, że O. Ducatillon nie poszedł poza granice zdrowego patrjotyzmu i że jest dalekim od wszelkiego internacjonalizmu. Świadczy o tem także wydanie dosłowne tych konferencyj drukiem... Jest to książka, która w sposób nienaganny oddaje myśl Kościoła w sprawie obrony państwa, wojny i pokoju. Doskonale przestrzega zdrowego umiaru między dwiema ostatecznościami: przesadnym nacjonalizmem i radykalnym pacyfizmem. M. in. zwalcza tezę (bronioną nawet przez niektórych teologów), jakoby dziś (!) nie można było i nie należało mówić o wojnie „sprawiedliwej” (bellum iustum), ponieważ dzisiejsza wojna w żadnym wypadku nie spełnia warunku, by pożytek moralny i materjalny z wojny był większy od szkód, które spowoduje.

„Gdybyśmy — pisze konferencjonista paryski — mogli ograniczyć się do patrzenia na wojnę tylko z materjalnego i czasowego punktu widzenia, to — bezwątpienia tak. Lecz, jeśli jest prawdą, że w tym samym czasie — a tak właśnie chrześcijaństwo stawia ten problem — bronimy także dóbr duchowych: prawa wolności, godności, wogóle prawa, które napastnik gwałci atakując nas wbrew sprawiedliwości, nasza obrona staje się obroną prawa, sprawiedliwości ogólnej i wiecznej”. Przedmowę do dzieła napisał jenerał Dominikanów, O. Gillet, znany teolog — moralista.

Pejot.



Celem uregulowania nakładu prosimy o jak najrychlejsze uregulowanie prenumeraty

FISHARMONJE



SZKOLNE „Schneidr'a“
długość 1 m
szerokość 0.52 m
wysokość 1.12 m
4 oktawowe
system amerykański

po zniżonej cenie Zł. 650.—
poleca Skład fortepianów
WŁAD. BOLONSKI
KRAKOW, RYNEK GŁ. 34.

Na ziemiach Rzeczypltitej

S. p. Irena Puzynianka.

W Poznaniu zmarła, po długiej chorobie, ś. p. Irena Puzynianka, b. posłanka na Sejm i długoletnia przewodnicząca Narodowej Organizacji Kobiet, zasłużona działaczka narodowa i katolicka, inicjatorka wielu poczynań społecznych, jak „Polka — repatrjantom", „Chleb — głodnym dzieciom" i t. d. Zmarłej towarzyszy do grobu głęboki żal i powszechny szacunek, jaki zdobyła sobie ofiarną pracą dla społeczeństwa i płomienną miłością, idei służby Bogu i Ojczyźnie.

Pielgrzymka polska do Rzymu.

Polska Pielgrzymka do Rzymu, zorganizowana przez Episkopat Polski z okazji Roku Jubileuszowego, wyrusza z Katowic dnia 10 października br. W programie pielgrzymki przewidziane jest zwiedzanie prócz Rzymu, Wiednia, Asyżu, Florencji, Padwy i Wenecji. Powrót nastąpi dnia 24 października. Koszta udziału wynoszą 590 zł. dla klasy III, a 785 dla klasy II. Cena ta obejmuje: przejazd koleją wraz z paszportem i wszelkiemi wizami, pobyt w hotelach łącznie z utrzymaniem, zwiedzanie objęte programem, napiwki, przewiezienie z dworca i odwrotnie. Liczba uczestników jest ściśle ograniczona. Ze względu na to już tylko niewielu może zgłosić swój udział. Zgłoszenia przyjmuje wyłącznie Kancelarja Prymasa Polski w Poznaniu Ostrów Tumski 1. i to tylko do 15 września. Ci, którzy pragną wziąć udział w pielgrzymce winni wpłacić 300 zł. zadatku na konto Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu przez P. K. O. 200.800 z zaznaczeniem „Pielgrzymka do Rzymu, B 29955). (KAP)

Ogólnopolski kongres przeciwalkoholowy

Piąty ogólnopolski Sejmik Przeciwalkoholowy odbędzie się w sobotę, niedzielę i poniedziałek 30 września, 1 i 2 października w Poznaniu. Pierwotny termin t. j. 24 i 25 września zmieniono ze względu na wielki zjazd katolicki w Częstochowie. W programie Sejmiku jest nabożeństwo i dwa zebrania plenarne, a ponadto obrady delegatów Katolickiego Związku Abstynentów, Związku Nauczycieli Abstynentów, Polskiego Związku Księży Abstynentów i Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej. W niedzielę popołudniu odbędzie się kurs instrukcyjny dla zarządów i osób gotowych do aktywnej współpracy. Bliższych informacyj udziela Składnica Abstynentów w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 26. (KAP.)

Jak wykryto morderców ś. p. Chudzika?

Z okazji zbliżającego się sensacyjnego procesu w Sanoku „Ziemia Przemyska" wyjaśnia, jak wykryto morderców śp. Chudzika:

„Rzecz się miała tak, że z okazji pogrzebu śp. mgr. Chudzika przybyli także do Brzozowa b. przew. Dzielnicowego Komitetu Młodych Dr. Hrabyk ze Lwowa, oraz b. przew. Okr. Komitetu Młodych mgr. Bilan z Przemyśla. W ich ręce dostał się list, w którym osoby wszystkich, pozostających dziś pod oskarżeniem sprawców zostały wyszczególnione wraz z podaniem szczegółów mordersstwa. Pisał to ktoś mający dobre wiadomości o haniebnej zbrodni. Natychmiast po otrzymaniu listu pp. Bilan i Hrabyk dokument sfotografowali i klisze zabezpieczyli, a w chwilę potem sam oryginał został przez posła Rymara i rejenta Gwoździa wręczony komisarzowi Perry'emu ze Lwowa, który prowadził skrupulatnie początkowe śledztwo. Zarządzone natychmiast dochodzenia potwierdziły w zupełności treść listu a sprawcy mordu dostali się do więzienia".

Bójka „strzelców" z policją.

W Sarnowej pow. Rawicz w nocy na poniedziałek doszło do zajść ulicznych pomiędzy policją a „strzelcami", którzy w stanie nietrzeźwym awanturowali się, zakłócając spokój publiczny. Policja musiała się uciec do pomocy pałek, któremi ratowała sytuację. Nad ranem wdrożone zostały dochodzenia przeciwko awanturnikom i sprawa skierowana została do sądu. Wśród aresztowanych znalazł się także komendant miejscowego „Strzelca", niejaki Naskręt.

Fabryka fałszywych pieniędzy i gorzelnia w więzieniu.

Od dłuższego czasu puszczano w obieg we Lwowie i na prowincji fałszywe 5-cio i 10-ciozłotówki. Pomimo wysiłków władz śledczych nie dało się ująć fabrykantów fałszywych pieniędzy. Dopiero onegdaj zgłosił się do wywiadowcy Urzędu Śledczego więzień, odsiadujący karę w więzieniu w Brygidkach i oświadczył, że w więzieniu w Złoczowie odbywa się fabrykacja fałszywych monet i tajna gorzelnia.

Z początku nie chciano temu fantastycznemu wprost doniesieniu dać wiary. Poddano jednak bacznej obserwacji więzienie w Złoczowie. W wyniku dochodzeń wyszło na jaw, iż kilku więźniów w porozumieniu z dozorcami, fałszowało pieniądze i pędziło potajemnie wódkę.

O powyższem zawiadomiono szefa prokuratury w Złoczowie, który wdrożył dochodzenia i stwierdził, że doniesienie polega na prawdzie. Dwóch dozorców więziennych aresztowano, jednego zawieszono w czynnościach.

Olbrzymie nadużycia w warszawskiej dyrekcji kolejowej.

W Warszawie prowadzi się obecnie żmudne śledztwo w sprawie nadużyć popełnianych przez wyższego urzędnika tamtejszej dyrekcji okr. kolei państwowych, Jastrzębskiego. Zajmował on samodzielne stanowisko i do jego obowiązków należało kwalifikowanie reklamacyj, zgłaszanych przez interesantów, którzy przesyłali towary za pośrednictwem kolei. Niejednokrotnie bowiem zdarza się, że kolej oblicza zbyt wysoko i powstają z tego tytułu nadpłaty. Na czele tego wydziału, który regulował nadpłaty interesantom kolei, stał właśnie Jastrzębski. Od niego to zależało, w jakiej wysokości nadpłata ma być zwrócona klientowi. — Jastrzębski wszedł w porozumienie z biurami reklamacyjnemi, jakich jest dość dużo w Warszawie i bezprawnie kwalifikował do zwrotu przesyłki. Manipulacje te naraziły skarb państwa na dziesiątki tysięcy złotych szkody. Jastrzębskiego aresztowano. Pozatem osadzono w areszcie dwóch przedstawicieli biur reklamacyjnych.

F Is yay pełnomo n k kanclerza Dollfussa.

Do znanej restauracji w Warszawie „Oaza" zgłosił się niejaki Jan Heinrich, podając się za pełnomocnika austrjackiego kanclerza Dollfussa. „Pełnomocnik" zaproponował „Oazie" kupno 5 worków cukru po 120 złotych i zażądał 195 zł. na koszta akcyzy. Tytułem zabezpieczenia Heinrich wręczył czek na 500 zł., z wystawienia Tadeusza Badiora, płatny w ciągu 24 godzin. Po kilku dniach okazało się, że cukru nie dostarczono, że Heinrich pieniędzy nie wpłacił, a czek na 500 zł. jest bez pokrycia. — Wobec tego Heinrich zasiadł na ławie oskarżonych w piątek, lecz wobec niestawienia się strony poszkodowanej, sprawę odroczono.

SPROSTOWANIE. Od artysty malarza p. Jana Bąkowskiego w Krakowie otrzymujemy wyjaśnienie, że obraz św. Teresy w Rabce, o którym wczoraj pisaliśmy, malował nie artysta Bukowski, ale artysta Jan Bąkowski.

ZNALEZIONO ZWŁOKI DRUGIEJ OFIARY W KOPALNI. Akcja ratunkowa na kopalni „Modrzejów" trwa nadal. W nocy z piątku na sobotę natrafiono na zwłoki drugiego zasypanego górnika Fr. Szyndlera. Leżał on na filarze, przygnieciony olbrzymiemi masami węgla. Zwłoki Szyndlera wydobyto na powierzchnię. Prace ratunkowe, skutkiem ustawicznego obsuwania się zwałów węgla, natrafiają na duże trudności.

PIERWSZE BÓJKI NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM. W piątek rano przed bramą Uniwersytetu Warszawskiego doszło do bójki między członkami Legjonu Młodych i studentami byłymi członkami OWP. Powodem zatargu były ulotki, które rozdawali studenci z Bratniej Pomocy. Rozruchy zlikwidowała policja, aresztując kilku studentów.

MUZUŁMAŃSKI ŚLUB „ZAOCZNY" W WARSZAWIE. Niedawno w Warszawie odbył się ciekawy ślub według obrządku muzułmańskiego. Ślub ten został zawarty w obecności dwóch świadków i panny młodej, lecz bez udziału pana młodego, inżyniera z zawodu, mieszkającego w Czechosłowacji. Oboje małżonkowie są emigrantami z Kaukazu Północnego. Podobne śluby są dopuszczalne przez Islam.

Od soboty, 9-go b. m. w kinoteatrze „APOLLO"

Arcydzieło o wysokim stylu! Film upojeń, przepychu, zabawy i emocji!

Królewski Kochanek

Śliczny poemat o młodej, wiośnianej miłości prześlicznej królewny i wytwornego paryskiego młodzieńca — wspaniały w ujęciu, fabule i grze! — Wizja zabawy humoru i uroku! — Intrygi dworskie!

W tym nieporównanym filmie stwarza swoje najlepsze kreacje zespół najznakomitszych gwiazd ekranu, fascynujące zjawisko, piękna, zalotna **Claudette Colbert** oraz najnowsze bożyszcze kobiet, wytworny, męski **Fredoric March** i wielu innych. — Nastrój! — Urok! — Oryginalność! Przepych! — Artyzm! — Melodyjność! — Emocja

Technika zdobywa pustynię syryjską.



Według planów amerykańskich inżynierów, przez Mezopotamję przeciąga się obecnie olbrzymi rurociąg, który w całej swej długości obejmie przestrzeń od ujścia Eufratu do Haify w Palestynie. Rurociągiem tym sprowadzać się będzie ropę naftową, której złoża w Syrji dotychczas nie były należycie wykorzystane. Przed wojną planem tym zajmowali się poważnie Niemcy, lecz zrealizowali go dopiero teraz Anglicy.

Od niedzieli, dnia 3 b. m. w kinoteatrze „SZTUKA"

Na otwarcie sezonu! Arcydzieło niepospolitego kunsztu, które naprawdę kosztowało setki tysięcy dolarów!

Król Cyganów

fascynujący, rozśpiewany romans dwojga serc, czarujący muzyką, śpiewem, zabawą i przemiłym urokiem! Piękno romantycznych awanturniczych przygód wiośnianej księżniczki i króla cygańskiego! Zabawy na dworze królewskim! — Szalone, swobodne życie w obozie cygańskim! Kwiat ślicznych kobiet! — Autentyczne chóry cygańskie!

W roli głównej: stuprocentowy amant filmowy, o cudownej urodzie, przepysznej budowie ciała i o wspaniałym, melodyjnym głosie, zwany jedynym następcą Valentina i rywalem Kiepury **Jozo Mojica** który śpiewa upajające romanse cygańskie — oraz świetna aktorka i zakomita tancerka ROSITA MORENO. — Film ten zelektryzuje Kraków.

Taniej niż za cenę BILETU II. KLASY możemy podróżować SAMOLOTAMI P. L. L. „LOT"

GLADYŻ — NIEDOŚCIGNIONE OSTRZE do GOLENIA

WSZĘDZIE DO NABYCIA 35 gr.

Gł. SKŁAD: KRAKÓW, Wiślna 6 DROGERJA

Z całego świata.

XI. Walny Zjazd Związku Sokołów Polskich we Francji.

W ubiegłą niedzielę odbył się we Francji 11-ty z rzędu Walny Zjazd Sokolstwa Polskiego we Francji. Na uroczystość przybyło 71 delegatów. Po zagajeniu zjazdu przez prezesa Szałkowskiego i odczytaniu depesz gratulacyjnych, p. Raczyński złożył sprawozdanie za rok 1932, z którego wynika, że Związek liczy 112 gniazd, podzielonych na 13 okręgów z 4.663 członków. Majątek Związku wynosi 270.116 franków. Do nowego zarządu weszli: p. Szałkowski, jako prezes, Nowak i Ponucek, jako wiceprezesi, oraz p. Olejniczak jako skarbnik. Po południu na zebraniu powzięto szereg uchwał. Między innemi postanowiono obniżyć składki członkowskie oraz przeprowadzać ćwiczenia na boiskach, a nie jak dotychczas, w dusznych salach. W głosowaniach nie brał udziału okręg drugi.

Uroczystości w Cierlicku zapowiadają się imponująco.

Polski komitet budowy pomnika Żwirki i Wigury donosi z Cieszyna, że wszyscy uczestnicy z Polski, zdążający na uroczystości rocznicy tragicznej śmierci lotników polskich Żwirki i Wigury pod Cierlickiem otrzymali bezpłatne przepustki, które wydawane będą przez starostwo w Cieszynie oraz LOPP w Katowicach. Również ze strony czeskosłowackiej nie będą czynione żadne trudności w przekraczaniu granicy. Oddziały PW oraz organizacje umundurowane będą przechodziły przez granicę w zwartych oddziałach bez przepustek. Organizacje te mogą zabrać ze sobą orkiestry i sztandary. Komitet żywi przeto nadzieję, że dzięki przychylności władz, tak polskich jak i czeskosłowackich, w uroczystości w Cierlicku wezmą udział szerokie masy ludności obu krajów. Uroczystości rozpoczną się w Cierlicku o godz. 10 rano 10 bm. i zapowiadają się imponująco. Z całej Polski zgłosiło się już 5.000 uczestników.

NOWY REKORD WYSOKOŚCI DLA BALONÓW. W okolicy Moguncji wylądował balon wypuszczony kilka dni temu w Gelsenkirchen. Według znalezionych pomiarów na aparacie w gondoli balonowej okazało się, iż balon osiągnął niebywałą wysokość 11.000 metrów, co stanowi rekord dotychczasowych wzlotów balonów wolnych. Najwyższą dotychczas osiągniętą wysokością było 10.000 metrów.

WOJSKO W FABRYKACH FORDA. Z Nowego Jorku donoszą, iż fabryki samochodów Forda obsadzone zostały przez wojsko, ponieważ zarząd fabryki otrzymał listy z pogróżkami, zapowiadającemi zamach na fabrykę w razie niepodpisania przez Forda nowego kodeksu pracy, obowiązującego w przemyśle samochodowym.

Od Wydawnictwa.

Prosimy P. T. Abonentów o nadsyłanie prenumeraty za wrzesień.

Równocześnie zwracamy się do wszystkich abonentów zalegających z prenumeratą z gorącem wezwaniem aby zechcieli niezwłocznie zaległości wyrównać

Przy zamawianiu pojedynczych egzemplarzy „Głosu Narodu" należy równocześnie nadesłać 25 gr. za każdy numer dziennika i opłatę pocztową 10 gr. od egzemplarza.

Sztuka.

Polska grafika w Koszycach.

Słowackie Koszyce okazują wielką ruchliwość w życiu umysłowem, a szczególnie artystycznem. Koszycki oddział „Maticy Slovenskej“ organizuje najwięcej wydawnictw i przedstawień oraz odczytów naukowych. Miasto samo jako takie urządziło od czasu przewrotu politycznego już 154 wystaw. Ostatnio była w salach Muzeum wschodnio-słowackiego Wystawa polskiej grafiki w dniach 1—10 bm., obejmująca 150 dzieł 26-ciu artystów grafików polskich z prof. Skoczylasem na czele.

Otwarcie wystawy było uroczyste. udział wzięli prezydent miasta Milan Maxoń, biskup Czarsky, dowódca załogi jenerał Kirej, prezydent sądu wyższego dr. Gregor, prezes Macierzy Słowackiej dr. Petrikovicz i inni. W zagajeniu dyrektor muzeum dr. Polak podkreślił świadomość narodową w sztuce polskiej a zarazem pierwiastek góralskiej ludowości w niej, zaznaczył też, że „mesto Koszice ma svoje zvlaszlne vztahy k. Polsku, najdeme ho v dejinach Polska, ale najdeme i Polsko v dejinach merta Koszic“.

Na otwarcie przysłał telegram z Warszawy prof. Dr. Mieczysław Treter.

Wystawa była pięknym przyczynkiem do wystawy prasy słowiańskiej (i polskiej) przed dwoma laty i podobnie jak koncert polskich kolejarzy przyczyniła się u Słowaków „k utuženiu dalszich stykov s braterskym narodom a sztatom polskym”.

Nauka.

Lotnictwo na usługach archeologji.

Miesięcznik naukowy „Kosmos“ ogłasza wyniki ekspedycji lotniczej amerykańskiego towarzystwa geograficznego do Peru. Ekspedycja, na której czele stali Robert Shippee i Jerzy R. Johnson, zdołała po jednorocznych wysiłkach zbadać trzysta mil kwadratowych nieznanego dotychczas terytorjum Peru. Baza ekspedycji znajdowała się w Andach na wysokości ponad 3.000 m. Z punktu tego dokonano szereg podróży lotniczych, przyczem uzyskano nieoczekiwane rezultaty. Tak np. odkryto w odległości 30 km. na północ od miasta Kuzko olbrzymi. nieznany dotychczas amfiteatr, który służył zapewne dla celów religijnych przed inwazją hiszpańską. Dalej odkryto w Kordyljerach nadmorskich szeregi tajemniczych dołów, których przeznaczenie jest niejasne. Zdjęcia fotograficzne, dokonane z samolotu, stwierdziły istnienie opustoszałego miasta w dolinie Colca. Dzięki temu odkryciu będą mogły być przeprowadzone prace archeologiczne w tem miejscu. Z czasów przed panowaniem Inkasów pochodzi wielki mur peruwiański. Szczególne znaczenie geologiczne posiada odkryta z samolotu „Dolina wulkanów“, pokryta setkami wygasłych stożków wulkanicznych. Rezultaty wyprawy Shippee-Johnsona zapoczątkują zapewne dalsze badania w tym kierunku.

Daj skrzydła swym listom, korzystaj z poczty lotniczej!

KINOTEATR DZWIĘKOWY „ŚWIT“ DOM KATOLICKI PRZY BL. STRASZEWSKIEGO 18

Po raz pierwszy w Krakowie! Potężne widowisko, dla ludzi o stalowych nerwach,

WIELKA KLATKA

Znakomity pogromca dzikich zwierząt CLYDE BEATTY postanawia wystąpić na jednej arenie razem z lwami i tygrysami. Po żmudnej i uciążliwej tresurze, udaje mu się zjednoczyć odwiecznych czworonogich wrogów. — W głównych rolach znakomita ANITA PAGE oraz najmłodszy fenomen ekranu MIKI RONNEY

Każdy bezstronny widz po obejrzeniu tego filmu przyznać musi, że czegoś podobnego jeszcze nie widział.

CENY MIEJSC NORMALNE. Trzy wyświetlenia w dnie powszednie o godz. 5, 7 i 9 wieczór a w niedziele i święta także o godzinie 3 popołudniu.

Przez pierwsze trzy dni bilety zniżkowe nieważne.

Najmłodsze państwo świata.



Najciekawszem państwem świata jest niewątpliwie Mandżukuo (Mandżurja), rozbudowane obecnie pod protektoratem japońskim. Kraj ten, prowadzący dotąd nędzny żywot, rozwija się z dnia na dzień, powiększając się liczbowo. Zdjęcie nasze przedstawia w górze na lewo: bramę wjazdową prowizorycznej rezydencji cesarza Puyi. Obok: budowa nowej dzielnicy w Hsinking, stolicy Mandżurji. W dole, fasada ministerstwa spraw zagr. i obok: młode drzewka sadzą drzewka na pustych placach.

Najlepszy skoczek o tyczce



Charles Hoff. opuścił obecnie szeregi zawodowców. stając się z powrotem amatorem. Jako amator występował ostatnio na zawodach międzynarodowych w Oslo. lecz osiągnął tylko 3.80 mtr.

Sport.

Olecki zwyciężył w siódmym etapie biegu „Dokoła Polski“.

W piątek, zawodnicy w biegu „dokoła Polski” przebyli siódmy etap na trasie Wołkowysk — Brześć nad Bugiem, dystans 231 km.

Na metę w Brześciu czołowa grupa zawodników wpadła prawie równocześnie. Pierwszym był **Olecki** przed Wasileskim i Moczulskim — wszyscy trzej w tym samym czasie — 8 g. 39 minut.

ŚWIATOWE MISTRZOSTWA AKADEMICKIE

W Turynie rozgrywane są międzynarodowe mistrzostwa akademickie świata. Polska nie jest reprezentowana na tych zawodach.

MIĘDZYNARODOWE MISTRZOSTWA POLSKI W TENISIE, trwają od kilku dni w Warszawie. Nie przyniosły one specjalnie ciekawych wyników poza kompromitującą porażką mistrza Polski Hebdy, który przegrał z Metaxą (Austrja).

Humor

Dlaczego tyle ludzi umiera? — Dlaczego tyle ludzi umiera?

— Ponieważ lekarze piszą recepty po łacinie, a łacina jest, jak wiadomo, mową martwą.

W więzieniu. — A za co pan tu siedzi?

— Za talent.

— A czem pan jest?

— Portrecistą.

— Kogoż pan portretował?

— Ot... głupie dziesięciofrankówki.

— Nie rozumiem Marysiu, doprawdy, jak możesz spotykać się z Krętackim? Przecież on 3 lata spędził w więzieniu za defraudację...

— A to blagier — powiedział mi, że siedział tylko półtora roku!...

W sądzie. — Sędzia: Czy oskarżony nazwał pana osłem?

— Oskarżony: Nie, panie sędzio, powiedział dość ogólnikowo — bydlę.

O moralność obyczajową.

(Czesław Lechicki: „W walce z demoralizacją”. Szkice literacko-społeczne. Miejsce Piastowe 1932-3, tomów 2, stron razem 560 (241 plus 318). Cena 9 zł.)

W samą porę przyszło to dzieło. Kiedy ze wszystkich stron rozpoczęto szturm na tradycyjne zasady życia katolicko-moralnego — dostajemy skuteczną broń do odparcia wrażej nawały. W dziele p. Lechickiego znajdujemy doskonałe odparcie zamachów na małżeństwo i chrześcijańskie normy życia płciowego. Autor otwarcie przeciwstawia boyowskiej Lidze Reformy Obyczajów — projekt Ligi Obrony Moralności, a książkom Boya i „Życiu świadomemu“ (dodatek „Wiadomości Literackich“) swoje dzieło, jako obraz współczesnego rozprężenia obyczajowego i jego wszechstronną krytykę z ideowego punktu widzenia.

Co naprzód uderza w tej pracy, to wielkie jej bogactwo treści, barwna obfitość i rozmaitość spraw poruszanych i szczegółów nagromadzonych, że czyta się ją z zapartym tchem. Śmiało można powiedzieć, że w książce o tej objętości trudno było zmieścić więcej materjału i tak jasno go oświetlić. Czego bo autor nie porusza, o czem nie pisze. Daje więcej, niż zapowiada tytuł, gdyż nawet ogólny pogląd na seksualizm jako taki, nawet rozbiór kwestji małżeńskiego pożycia, z całym szeregiem wskazań pozytywnych, oryginalnie ujętych. Łączy ścisłość i systematyczność z żywością i dobitnością słowa.

Po dosadnej, nastrojowej charakterystyce „zgniłej atmosfery” moralnej czasów obecnych, pisze autor o kryzysie instytucji małżeństwa i wskazuje wymownie na niebezpieczeństwa ruchu rozwodowego. Cały jeden szkic poświęca omówieniu syntetycznemu „prądów rozkładowych“; tu pisze kolejno o gazach trujących bezwstydu w modzie, sporcie, tańcu, o pogańskich „reformach“ małżeństwa we Francji i Niemczech, o darwiniźmie obyczajowym, o propagandzie neomaltuzjańskiej, o strasznem zepsuciu w Rosji, o przewrotnym freudyźmie i t. d. Osobno zaznajamia nas (po raz pierwszy w Polsce) dokładnie z t. zw. „Nacktkultur” (kult nagości) w Niemczech i trafnie ocenia to smutne zjawisko. Dalszy szkic traktuje o pornografji wogóle; tu znowu wychodzi autor od pojęcia i pornografji i jej zakresu, mówi o nagości w sztuce, o pornografji „zawodowej“, o jej tępieniu zagranicą i u nas i t. d. Przechodząc do „drażliwej kwestji“ prostytucji, autor krytykuje abolicjonizm i zaleca politykę eksterminacyjną wobec nierządu. Pełno tu ciekawych szczegółów o historycznych losach prostytucji i o jej odbiciu w literaturze.

Drugi tom pracy otwiera szkic o teatrze, jako rozsadniku zepsucia. Autor cofa się do starożytności, charakteryzuje niemoralne widowiska za renesansu i później, wyjaśnia etyczne znaczenie sceny, obrazowo przedstawia rozkładowy wpływ współczesnego teatru na widza, ilustruje to na przykładach, wylicza złe sztuki, przypomina co w walce z demoralizacją teatralną zrobiono na Zachodzie, nawołuje do rewizji stanowiska rodziców wobec sceny, wspomina o kinie i t. d. Ósmy szkic wypełniają rozważania o literaturze jako czynniku moralnej deprawacji. Na dobrze podmalowanem tle historycznem, autor umieszcza literatów-popsujów, od Owidjusza do Pitigrillego. Śmiało demaskuje gorszące tendencje deprawatorów pióra, określa rolę czynnika erotycznego w beletrystyce, nie szczędzi przykładów stosownych, wreszcie daje rzut oka (na blisko 40 stronicach) na literaturę polską z moralno-obyczajowego punktu widzenia. Najdłuższy szkic ostatni przynosi refleksje ogólne o genezie demoralizacji i o seksualiźmie wogóle, tudzież wnioski w postaci hasła powrotu do dyscypliny moralnej w życiu prywatnem i publicznem. Znowu przechodzi autor drobiazgowo takie kwestje, jak szkodliwość wiarołomstwa, uświadomienie płciowe młodzieży, znaczenie radości w życiu, potrzeba wyrobionej opinji publicznej wobec przejawów deprawacji, rolą cenzury, apostolstwo wstrzemięźliwości płciowej, walka z nieobyczajną modą, koedukacja i t. d. W zakończeniu mamy uwagi o dyscyplinie obyczajowej w historji.

„Dodatek” zawiera projekt statutu „Ligi Obrony Moralności“, bardzo dobry skrót walki o prawo małżeńskie w Polsce z bezstronnem zestawieniem argumentów za i przeciw, ciekawe uzupełnienia o rzekomej „reklamie pornografji“, o niewłaściwej ankiecie szkolnej, o satyrze na Boya, o dwulicowości „Wiadomości literackich” i t. d.

Każdy szkic (jest ich dziewięć) tworzy całość dla siebie, lecz wszystkie się nawzajem dopełniają. Autor unika powtarzań, a nawet tam, gdzie musi z konieczności wracać do jakiej kwestji, oświetla ją z innej strony. Książka jest pomyślana jako antydotum na boyszewizm, dlatego celowo mocno uwydatnia chrześcijańskie postulaty obyczajowe i z dojmującym sarkazmem traktuje zwolenników „nowej moralności“. Autor, z natury bojowy pisarz, nie cofa się przed najdalszemi konsekwencjami raz zajętej pozycji ideowej — reprezentuje t. zw. spirytualizm chrześcijański. Stąd wielki nacisk położony na ujemne strony płciowości, stąd rygoryzm supranaturalistyczny, zbliżony nieco do pojęć augustjańskich. Samodzielność autora polega na tem, że stara się on uzgodnić katolickie poglądy ze stanowiskiem takich myślicieli, jak Tołstoj, Schopenhauer, Weininger. Nie tyle zatem szuka argumentów w nauce teologicznej o grzechu, ile usiłuje czysto rozumowemi racjami wykazać szkodliwość seksualizmu, o ile wykracza poza potrzeby gatunku.

Pragnąc napiętnować liberalizm obyczajowy i otworzyć oczy na jego niebezpieczeństwa, autor może nawet za mocno podkreślił zwierzęcość elementu płciowego, zacierając mimowoli różnicę między normalnem zaspokojeniem popędu, a jego nadużyciem. Tak samo w rozwijaniu programu dyscypliny zbyt widoczna jest tendencja do purytańskiego obrzydzenia człowiekowi wszelkiej zmysłowej radości ży-

Co słychać w Krakowie.

Niedziela 10: św. Imienia Marji.
Poniedziałek 11: św. Prota.
Poniedziałek 11: wschód słońca o godz. 5.27, zachód o godz. 18.24.

„ZA OFIARNĄ PRACĘ“. Złotą odznakę „Za ofiarną pracę“ nadał Główny Urząd Statystyczny w Warszawie z listy państwowej dr. M. J. Ziomkowi, dziennikarzowi w Krakowie za zasługi, położone przy przeprowadzaniu II. powszechnego spisu ludności.

NOWY KOMENDANT HARCERZY W KRAKOWIE. Z dniem 1 b. m. objął kierownictwo Hufców Harcerzy w Krakowie Dr. Józef Garbacik w miejsce Harcmistrza prof. J. Bugajskiego, powołanego do C. I. W. F. w Warszawie.

ECHA UROCZYSTOŚCI KU CZCI BATOREGO. P. Prezydent m. Krakowa otrzymał od opuszczającej Polskę delegacji węgierskiej na uroczystości 400-letniej rocznicy urodzin króla Stefana Batorego telegram następującej treści: „Imieniem Związku polsko-węgierskiego w Budapeszcie proszę przyjąć wyrazy najserdeczniejszego podziękowania i wdzięczności za prawdziwie szczere i braterskie przyjęcie i gościnę, jakich doznaliśmy w mieście Krakowie. Krakowskie uroczystości pozostawiły nam niezwykłe wspomnienia. Uroczystości ku czci króla Batorego dały nam możność stwierdzenia, że braterstwo dwu narodów naprawdę istnieje“. Podpisano: hrabia Karol Szechenyi.

PRZERWA W DOSTAWIE PRĄDU. Wczoraj koło południa był Kraków pozbawiony przez 22 minuty prądu elektrycznego. Przyczyną było krótkie spięcie w przewodach Elektrowni.

POTRĄCONY PRZEZ DOROŻKĘ NA RYNKU GŁÓWNYM W. Klem. lat 68. doznał złamania prawej kości udowej, oraz ran na głowie. Odwieziono go na chirurgję szpitala św. Łazarza.

70-LETNI STARZEC KRADNIE... 3 ZŁOTE. Zatrzymano A. Ogrednika lat 70 (zam. przy ul. Wielickiej 70 za kradzież 3 złotych z kieszeni marynarki A. Nitoma, gdy ten był zajęty pracą.

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

OSTRZEŻENIE. Zdarzają się obecnie bardzo często wypadki oszustwa, że zamiast znanych piw podają Wam bezwartościowe piwo po tej samej cenie. Zwracając baczną uwagę nie dajcie się oszukiwać.

PORADNIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NERWOWEJ przy Klinice Neurologiczno-psychjatrycznej Un. Jag. w Krakowie (Kopernika 48), czynna jest we wtorki i piątki od godz. 9-tej do 12-tej. Porad udziela się bezpłatnie.

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Niedziela po południu: „Sprawa Moniki“ (ostatnie, pożegnalne przedstawienie Zespołu Reduty).

Niedziela wieczór: „Carmen“ (gość. wystąpi Wanda Wermińska).

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

WANDA: Adjutant jego wysokości (Vlasta Burian).

ŚWIT: „Wielka klatka“ (Anita Page).

cia. Ale nawet ten pewien eksterminizm, radykalnie odskakujący od współczesnego, pogańskiego liberalizmu uznać należy za przejaw umotywowany psychologicznie (proste następstwo raz przyjętej tezy o emancypacji człowieka z pod zwierzęcości) i etycznie bardzo dodatni. Dzięki niemu czytelnik dzieła kształci i hartuje swoją zwyczajnie słabą odporność na podniety erotyczne i rozwija w sobie poczucie moralne.

Książka napisana jest z właściwym autorowi, jako pisarzowi, temperamentem, z dużą siłą przekonania i z sugestywną wiarą w słuszność bronionej sprawy. Przy całem swojem intelektualistycznem nastawieniu, autor umie się zdobyć i na akcenty cieplejsze, a choć surowo patrzy na świat i grawituje ku pesymizmowi, kończy przecież akordem optymistycznym.

Forma dzieła wybiega daleko poza zwykłą poprawność; jest to praca o wysokich walorach czysto literackich. Język barwny, obrazowy, styl jędrny, giętki, plastyczny, jasny i pełen oratorskiego polotu, czem przyczynia się wielce do podtrzymania niesłabnącego zresztą zainteresowania.

Wydaniem dzieła tej miary wykazał autor przenikliwie znawstwo problemów obyczajowych i jako taki stał się godnym przeciwnikiem Boya. W osobie p. Lechickiego zyskuje obóz katolicki znakomitego specjalistę i wytrawnego mistrza skutecznej walki z szerzącem się złem.

X. ANTONI LORENS.

Dbaj o swoje zęby:
Stosuj Pulsa pastę do zębów!

Profesor Kumaniecki otwiera drogą radjową
Kongres Prawników w Bratislawie.

Wczoraj rano o godz. 9-tej rozpoczął swe obrady w Bratislawie Kongres prawników słowiańskich. Otwarcia kongresu miał dokonać prof. Un. Jag. dr. Kaz. Kumaniecki, jako przewodniczący. Złożony ciężką chorobą, nie mógł on jednak udać się osobiście na Zjazd; postanowiono przeto, by polski uczony wygłosił mowę powitalną na otwarcie kongresu — drogą radjową. W tym celu zainstalowano w klinice chirurgicznej Un. Jag., w której przebywa chory, mikrofon; fale eteru przeniosły słowa profesora do sali obrad w Bratislawie, gdzie specjalnie w tym celu ustawione głośniki oddały przemówienie.

Mówca na wstępie wyraził żal z powodu niemożności uczestniczenia w obradach Kongresu; zaznaczył, że myślą i sercem czuje się jednak obecnym w Bratislawie. Po powitaniu obecnych przedstawicieli państw słowiańskich podkreślił dalej prof. Kumaniecki ważność odbywającego się Kongresu; wymiana zdań na Zjeździe pozwoli na wszechstronne oświetlenie aktualnych zagadnień prawnych w państwach słowiańskich. Tą drogą będą mogli prawnicy słowiańscy stworzyć pomyślne warunki pracy zarówno dla dobra własnych państw, jakoteż ku pożytkowi wszystkich narodów cywilizowanych. Życzeniem najlepszych wyników, obrad zakończył swe przemówienie prof. Kumaniecki, oddając głos swemu zastępcy na Kongresie, prof. dr. Stefanowi Bobocevowi, z prośbą o dalsze przewodnictwo.

Transmisja przemówienia wypadła doskonale: rozgłośniki umieszczone na sali obrad, oddały świetnie każde słowo mówcy. Kierownictwo Zjazdu wyraziło serdeczne podziękowanie tak prof. Kumanieckiemu, jak i „Polskiemu Radju“.

APOLLO: „Królewski kochanek“ (Claudette Colbert).

SZTUKA: Król cyganów (Jose Mojica)

UCIECHA: „Tajemnica Zoo“.

ATLANTIC: Złote sidła (reż. Ernesta Lubicza) i Buntownik Ryszard Arlen.

ADRIA: „Blaski i cienie miłości“ (Sylvia Sydney).

PROMIEŃ: „Naucz mnie kochać“. Z Ramonem Novarro i M. Evans.

SŁOŃCE: „Moskwa bez maski“ (w głównej roli Lion Barrymore).

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: Od 11 do 15 bm. film pt. „24 godziny“. W rolach głównych: Clive Brook, Miriam Hopkins, Kay Francis.

KINO MUZEUM wyświetla w sobotę i w niedzielę film p. t. „Czarny Kapitan“, według powieści Jacka Londona. W roli głównej John Barrymore. Ponadto dodatki.

ARTYŚCI TEATRU MIEJSKIEGO ROZPOCZYNAJĄ WKRÓTCE WYSTĘPY. W dniu 10 b. m. kończy się miesiąc urlopowy artystów naszej sceny, tak, że od poniedziałku zespół pod kierunkiem dyr. Juljusza Osterwy powraca do pracy. Podczas letniego sezonu operowego gmach teatru, zwłaszcza sala widzów, została odświeżona, przeprowadzono szereg napraw i odnowień. Pracownie teatralne: dekoracyjna, krawiecka, perukarska i t. d. pracowały przez cały ten czas, odświeżając inwentarz i kompletując go. Właściwe rozpoczęcie nowego sezonu przypada w tym roku na początek października, ze względu jednak na zapowiedziany szereg wycieczek do Krakowa, przedstawienia rozpoczną się jeszcze w bieżącym miesiącu.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA daje dzisiaj na przedstawienie popołudniowe o godz. 3.30 pełen humoru wodewil Majeranowskiego p. t. „Muchy Kleparskie“, a na wieczornem o godz. 7.30 „Balladynę“. Wysoki poziom artystyczny, niezwykle piękne dekoracje i kostjumy składają się na całość wysoce wartościową i godną widzenia. — Ceny biletów od 60 gr. do 2 zł. — Komunikacja tramwajowa po przedstawieniu 11.45 zapewniona.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

W KOŚCIELE ŚW. BARBARY w niedzielę 10 b. m. w czasie Mszy św. o godz. 10-tej grać będzie kwintet Orkiestry Związku Młodzieży przemysłowej i rękodzielniczej.

W BAZYLICE OO. FRANCISZKANÓW w niedzielę 10 b. m. podczas Mszy św. o godz. 12-tej, wykona utwory religijne Chór Cecyljański (pod kier. prof. J. Nowaka) oraz orkiestra symfoniczna urzędników Kasy Chorych pod kier. dyr. Fr. Schaefera. Przy organach prof. P. Mastela.

W KOŚCIELE KS. KS. PIJARÓW w niedzielę 10 bm. w czasie Mszy św. cichej o godz. 12-ej odśpiewa szereg pieśni religijnych artysta Opery krakowskiej p. Antoni Wolak przy akompanjamencie p. K. Wojnarowicza.

Ratuj pamiątki narodowe!

W r. 1921 ukazał się w jednem z pism lwowskich artykuł prof. J. Czekanowskiego o muzeach polskich, uderzający trafnością obserwacji i odwagą w wypowiedzeniu niemiłej prawdy. W artykule tym autor stwierdzał z żalem, że muzealnictwo w Polsce stoi na ostatniem miejscu w Europie, — że biedne pod tym względem państwa bałkańskie posiadają bogate muzea, w odpowiednich umieszczone budynkach, ściągające licznych cudzoziemców. Obecnie po kilkunastu latach, jakie od tego czasu minęły, czy możemy z czystem sumieniem przekreślić to zdanie?

Nie możemy tego uczynić w każdym razie tak długo, dopóki zbiory najstarszego w Polsce Muzeum Narodowego w Krakowie, mogące reprezentować może najlepiej w kraju całokształt sztuki i kultury narodowej, muszą być przechowywane z braku pomieszczenia w magazynach.

Liczne wypadki szkarlatyny.

W wydziale IX magistratu dla spraw sanitarnych zgłoszono w ub. tygodniu następujące choroby zakaźne: szkarlatyny 20 wypadków, dyfterji 9, duru brzusznego8, paratyfusu B. 2, czerwonki 2, róży 2.

WSZELKIE przybory do szycia D. M. C. artykuły hafty, koronki, wstążki również pończochy — skarpetki, bieliznę męską i damską
poleca:
Zofja Aksakowa, Kraków,
ulica Wiślna 4.

Humor.



— Ja już nie mogę wytrzymać z moją starą. Rano, w południe, czy wieczorem stale żąda tylko ode mnie pieniędzy i pieniędzy!

— A cóż ona z niemi wyprawia, że jej ciągle pieniędzy potrzeba?

— A, tego nie wiem. Dotąd bowiem nie dałem jej ani grosza!...

Przy obstrukcji, zaburzeniach narządów trawienia, zgadze, uderzeniach krwi do głowy, bólach głowy i ogólnem niedomaganiu zażywa się rano naczczo szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lekarzy.

Przedstawienie operowe.
Rycerskość wieśniacza — Pajace.

Bardzo silnie obsadzona na ostatniem przedstawieniu widownia była wystarczającym dowodem, że urozmaicenie repertuarowe i odmiana w składzie wykonawców gwarantują operze naszej powodzenie. Nic można powiedzieć, żeby dwie opery z pamiętnego konkursu Sonzogna należały do rzeczy mało znanych w Krakowie. Jednakże nawet takie już odchylenie od linji repertuaru, który w ciągu kilku ostatnich miesięcy coraz bardziej ulegał petyfikacji, wydaje się szerszej publiczności pewnego rodzaju odświeżeniem. Ponadto zapowiedź występu Ignacego Dygasa stanowiła atrakcję do kasy operowej na czwartkowe przedstawienie. Zaczęło się ono od doskonale odśpiewanej siciliany Turrida-Szymonowicza, która przeciwstawiała się w uwerturze już wątła i coraz bardziej ku nieczystościom intonacyjnym inklinująca orkiestra. Ale siciliana śpiewana przed kurtyną nie nastraja słuchacza tak dobrze, jak kiedy Turridu jest niewidoczny. Przecież ma on ją śpiewać pod oknami ukochanej, śpiewa ją pięknej Loli, nie publiczności. Nic to nie przeszkadza, żeby się po ukończeniu jej — w razie okłasków — pokazał widowni. Przed kurtyną powinnoby się śpiewać ją chyba we fraku. — Wykonawczynię partji Santuzzy, Panią Leonję Ogrodzką pamiętamy z czasów przedwojennych, z samych początków karjery śpiewackiej artystki. Warunki głosowe artystki nie predestynowały pani Ogrodzkiej do zdobycia światowej sławy, ale na mniejszych scenach mogła ona spełniać zadanie wykonawczyni partyj dramatycznych. Jako Santuzza wykazała pani Ogrodzka w scenie z matką Turrida i w duecie z Turridem dobre opanowanie emisji w średnicy i świadomość efektownego prowadzenia frazy pod względem dynamiki. Aktorska część partji Santuzzy pani Ogrodzkiej nie zdołała ani ująć widza walorami kobiecości, ani przekonać go dramatycznością ekspresji. Zdawałoby się, że dwadzieścia lat pracy scenicznej wystarczająca do osiągnięcia wyższej skali rutyny aktorskiej od tej, która przebijała się z każdego kroku i gestu P. Ogrodzkiej. W zakończeniu sceny z Turridem popełniła artystka z punktu widzenia techniki wokalnej błąd: pragnąc bowiem nadać przekleństwu, rzuconemu za niewiernym kochankiem jak najwięcej siły, zamiast oprzeć dobrze okrzyk na tonie, wyrzuciła go z piersi przez nienastawione na to struny głosowe. Gwałtowne przekrwienie ich i zupełna niemożność wydobycia tonu, które były rezultatem tego okrzyku, uniemożliwiły pani Ogrodzkiej dokończenie partji Santuzzy i zmusiły artystkę do statystowania w partji Neddy w Pajacach. —

Z innych momentów tego wieczoru podnieść wypada, przeprowadzony ze znacznem powodzeniem, atak frontowy P. Zenona Dolnickiego od budki suflerskiej przeciwko amfiteatrowi, który nie pozostał nieczuły na buchające z piersi Alfia płomienie i wynagrodził artystę silnemi oklaskami. Drugi raz nadarzyła się do tego sposobność po wykonanym przez P. Dolnickiego prologu do Pajaców. Zarówno Alfio jak Tonio p. Dolnickiego są partjami wielkiego formatu, silnie odbijającemi od ram, które dla nich tworzy otoczenie opery krakowskiej. Nie można wszakże przy tem nie zauważyć, że oddalał się radykalnie od wszelakiej finezyjności i operuje niemal wyłącznie jaskrawemi barwami i grubszemi linjami w śpiewie i grze.

Ignacy Dygas odtworzył partję Cania w Pajacach w sposób odmienny od szablonu, jaki na nią nakładają tenorzy operowi. W zbyt skrupulatnem uwzględnieniu swojego wieku, pokazał nam Dygas Cania o zupełnie siwej czupurynie, wobec której głos znakomitego artysty brzmiał jakby anachronizmem świeżości. Słynne arioso na końcu pierwszego aktu musiał Dygas bisować. Występem tym udowodnił świetny artysta pełnią żywotność swojego wielkiego talentu i wzbudził nadzieje częstszego uczestniczenia w przedstawieniach opery krakowskiej.

Wobec skupiania się w przedstawieniach tych sił artystycznych, przybywających z różnych stron Polski i świata, należałoby pomyśleć o dostrojeniu tonu poszczególnych postaci w operach, celem uniknięcia zbyt widocznych między niemi różnic. Groteskowym przykładem braku porozumienia na tym punkcie były figury trupy Cania, grające dyssonansem dysproporcjonalnie silnym w stosunku do werystycznego charakteru opery.

Batuta dyr. Walewskiego starała się podtrzymywać często kulejącą orkiestrę i chóry.

Z. J.

Życie gospodarcze.

Niedobór w Rumunji maleje.

Pisaliśmy przed paru dniami o możliwości przesilenia w Rumunji w związku z moratorjum dla długów zagranicznych. Wierzyciele żądają płacenia długów, a silnym argumentem dla nich jest obecnie raport doradcy Rumuńskiego Banku Narodowego, który wykazał, że sytuacja skarbu rumuńskiego poprawia się. Nie jest to coprawda dowodem, że poprawia się bilans handlowy Rumunji.

P. Auboin wskazuje, że w pierwszym kwartale bież. roku budżetowego (kwiecień—czerwiec) dochody skarbu wyniosły 5.518 milj. lei (1 lei = 5 groszy), co w porównaniu z odnośnym okresem ub. roku stanowi zwyżkę o 1.237 miljonów lei. Przeciętny miesięczny deficyt państwa wynosił 134 miljony lei, co p. Auboin uważa za sytuację pomyślną i przewyższającą oczekiwania. Spadek dochodów państwowych, notowany stale od r. 1930 został zahamowany. Pozycja długów państwowych wynosi 20% budżetu.

WYWÓZ ŻYTA Z POLSKI.

W okresie od 24 do 30 sierpnia wywieziono z Polski do Danji 925 ton żyta, do Finlandji 800 ton, do Holandji 3050 ton, do Belgji 4.650 ton, do Norwegji 6000 ton oraz do Ameryki 8000 ton. Ceny pozostają na niewysokim poziomie.

POTANIEJĄ BILETY II KLASY?

Od kilku miesięcy toczą się w Min. Komunikacji narady nad ewentualną obniżką osobowej taryfy kolejowej. Wedle ostatnich pogłosek obniżka pójdzie w kierunku zmniejszenia różnicy stawek między poszczególnemi klasami drogą obniżenia ceny biletów I i II kl., a utrzymania na obecnym poziomie ceny biletów III klasy. Niezależnie od tej rewizji Min. Komunikacji nadałby stosowało system indywidualnego stosowania różnych ulg i ułogodnień przy przejazdach kolejami państwowemi.

WYPOWIADAJĄ ROZEJM CELNY.

Generalny sekretarjat Ligi Narodów komunikuje, **że Danja i Irlandja wypowiedziały rozejm celny zawarty podczas ostatniej konferencji gospodarczej.**

W AMERYCE 11.3 MILJ. BEZROBOTNYCH.

Wedle obliczeń amerykańskiej Federacji Pracy było z końcem marca bież. roku 13.360 tys. bezrobotnych, a z końcem lipca 11.327 tys. Spadek wynosi zatem 2.033.000. Jest to stosunkowo mało, gdyż tylko 15 proc. Podobny odsetek bezrobotnych znajduje pracę i w innych krajach w sezonie wiosennym i letnim. Pocieszającem jest jednak, że nareszcie bezrobocie przestało się zwiększać. Sytuację wyjaśni jednak dopiero zima.

SYSTEM DZIESIĘTNY W TURCJI.

Z dniem 1 stycznia 1934 r. wprowadzony zostanie na całym obszarze Turcji system decymalny dla miar i wag. Arszyny i okkę zastąpi metr i kilogram.

OFICJALNA GIEŁDA WALUTOWA.

Warszawa, (PAT.) Dewizy: Belgja 124.73, 125.04, 124.42; Gdańsk 173.55, 173.98, 173.12; Holandja 360.75, 361.65, 359.85; Londyn (28.67, 28.65), 28.80, 28.50; N. Jork 6.33, 6.37, 6.29; kabel 6.34, 6.38, 6.30; Paryż 35.01, 35.10, 34.92; Praga 26.50, 26.56, 26.44; Szwajcarja 172.72, 173.15, 172.29; Włochy 47.18, 47.41, 46.95; Berlin nieof. 213.15. Tend. mocniejsza.

KURSY OBLIGACYJ.

Akcje: Bank Polski 83¼, 82¾; Starachowice 10, 9¾. Tend. słabsza.

Pożyczki: 3% budowlana 38.15, 38; 4% inwestycyjna 10¾; 5% konwersyjna 51, 6% dolarowa 60, 7% stabilizacyjna 51, 10% kolejowa 102, L. Z. BGK. bez zmiany, tend. niejedn.

Dolar prywatny w Warszawie z godziny 12.30 — 6.26—6.27.

Pożyczki polskie w N. Jorku: dolarowa 60, dillonowska 70½, stabilizacyjna 71 3/8, warszawska 44½.

GIEŁDA W ZURYCHU.

Zurych. (PAT.) Paryż 20.25½, Londyn 16.75, N. Jork 3.66, Belgja 72.17½, Włochy 27.26, Hiszpania 43.20, Holandja 208.80, Berlin 123.35, Wiedeń 72.88½, noty 57.50, Sztokholm 85.40, Oslo 83.20, Kopenhaga 74, Praga 15.33, **Warszawa 57.90**, Białogród 7, Ateny 2.95, Konstantynopol 2.47, Bukareszt 3.08, Helsingfors 7.24.

Dziś i codziennie „WANDA“ w teatrze świetlnym

Najweselszy i najrozkoszniejszy przebój komedjowy. Film zakazany w hitlerowskich Niemczech. Film, który przewyższa wszystkie dotychczas widziane farsy. Najpikantniejszy utwór Roda Rody twórcy „C. K. Komenda serc“ w realizacji Mac Frica i Karola Lamača niezapomnianego reżysera filmu „C. K. Feldmarszałek“

Adjutant Jego Wysokości

Najparadniejsza satyra z życia oficerów C.K. armji austrjackie. W głównej roli król komików **VLASTA BURIAN**

Film ten pełen dowcipu i pikanterji jest najzabawniejszym przebojem sezonu 1933-4. Niezwykle komiczne sytuacje. Arcyzabawne qui pro quo. Humor śpiew i zabawa, ponadto w programie najnowszy tygodnik dźwięk. Pocz. seans. w dnie pow. o g. 5, 7 i 9.10 w niedz. i św. o g. 3 pop.

W sobotę dnia 9 bm. o godz. 3 popołudniu. W niedzielę dnia 10 bm. o godz. 11.30 przedpoł.

2 Poranki Filmowe **Ostatnia carowa** w główn. rolach John Ethel Lionel Barrymorowie. Ceny miejsc od 50 gr.

Odpływ kapitałów przewyższa przypływ.

Do jesieni 1929 r. — przypływ kapitałów, potem odpływ. — 1.5 miljarda w ciągu 3 lat. — Wysokie oprocentowanie naszych długów wojennych. — Ile przynoszą usługi komunikacyjne i emigranci?

Przypływ kapitałów zagranicznych do Polski trwał przez cały okres wysokiej konjunktury t. j. aż do jesieni 1929 r. Szczególnie znaczny przypływ kapitałów zagranicznych do Polski był w latach 1919—1921. Kapitały wówczas napływające do Polski (znajdującej się w stanie wojny z Rosją) miały charakter pomocy i udzielane były w postaci **towarów.**

Normalne obroty gospodarcze z zagranicą rozpoczęła Polska dopiero po wprowadzeniu ustabilizowanej waluty w r. 1924. Od tego czasu (wyjątek stanowi r. 1926, kiedy nastąpiła masowa ucieczka kapitałów zagranicznych na skutek załamania się w 1925 r. waluty o 42 proc.) stale wzrasta samorzutny przypływ kapitałów zagranicznych zarówno do prywatnego życia gospodarczego jak i pod postacią **pożyczek państwowych.**

Warunki, na jakich otrzymywano zagranicą pożyczki, były **uciążliwe.** Również kapitał czynnie i na własne ryzyko angażujący się w przemyśle stawiał w Polsce wymagania znacznie wyższe od tych, jakie mógłby uzyskać w szeregu innych krajów.

Z chwilą wybuchu kryzysu wierzyciele zagraniczni wstrzymali dalsze zasilanie przemysłu polskiego, poczem nastąpiło wypowiadanie kapitałów krótkoterminowych. Wprawdzie w 1931 r. rząd polski uzyskał jeszcze **dwie pożyczki zagraniczne,** a mianowicie w Szwecji (zapałczaną) i we **Francji** (kolejową).

Ale w tym samym czasie obrót kapitałowy był już dla nas niekorzystny. **Więcej pieniędzy zagranicę odpływało, niż przypływało.** Mianowicie w r. 1930 odpływ kapitałów był już o 72 milj. zł. większy, w roku następnym o 231 milj., a w r. 1932 o 61 milj. Razem zatem w ciągu 3 lat poszło zagranicę **370 milj. złotych.**

To jeszcze nie wszystko. Poza obrotem kapitałowym są jeszcze wypłaty z tytułu **korzyści majątkowych,** a więc: procenty od długów, tantjemy i dywidendy przedsiębiorstw, będących własnością przedsiębiorstw zagranicznych i t. p. Otóż z tego tytułu wypłaciliśmy zagranicy w latach 1930—1932 **około 1.130 milj. złotych.**

Nasze długi są oprocentowane dość wysoko.

Dług polski np. wobec Stanów Zjednoczonych został oprocentowany za okres przedkonsolidacyjny według stopy **4 i pół proc.** w stosunku rocznym, podczas gdy inne kraje jak Francja i Włochy, korzystały ze stopy **3 proc.**

Z drugiej strony są znowu **usługi i świadczenia** przynoszące Polsce **stałe nadwyżkę przychodów.** W 1929 r. wynosiła ona około 320 milj. złotych, ostatnio spadła do sumy około 100 milj. zł. **Wybitnie dodatnią pozycję** w obrocie płatniczym stanowią **usługi komunikacyjne,** które jednak w ostatnich latach również znacznie zmalały. Za przewozy tranzytowe otrzymywała Polska w latach ożywienia gospodarczego **około 200 milj. zł.,** a w ostatnich latach zaledwie **około 100 milj. zł. rocznie.** Tak samo dochody połączone z emigracją przynosiły rocznie 220—250 milj. zł., a w ostatnim roku dochody te spadły do sumy **120 milj. złotych.**

Warto pamiętać, że w naszym budżecie państwowym **coraz bardziej rośnie rubryka rat i procentów długów zagranicznych.** Obecnie około 14 proc. wydatków państwowych to spłata lub oprocentowanie długów. W okresie przedmajowym, przed erą „radosnej twórczości“ było inaczej. Długi były mniejsze.

PIERWSZORZĘDNY

ZAKŁAD POGRZEBOWY

„CONCORDIA“

Jana Wolnego

plac Szczepański 2, Telefon 103-31

urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych, przeprowadza ekshumacje i przewozy zwłok do wszystkich krajów.

Mniej zasobnym daleko idące ustępstwa

Radjo.

KONCERT MUZYKI JAZZOWEJ W ROZGŁOŚNI KRAKOWSKIEJ.

W dniu 12 bm. o godz. 21.10 Rozgłośnia krakowska nada na wszystkich falach polskich koncert **muzyki jazzowej,** w którym udział bierze tercet Revellersów Mey rhelda, doskonale zespolony, a zarazem zajmujący się repertuarem oryginalnych piosenek stanowiących wyłączną własność rzeczonego zespołu. Po raz pierwszy przed mikrofonem wystąpi w tym koncercie współczesny **duet fortepianowy,** złożony z pp. R. Spritzera i Jana Ekiera, którzy odegrają utwory na dwa fortepiany we własnem opracowaniu.

„BUCZNE WESELE“ W ROZGŁOŚNI KRAKOWSKIEJ.

W niedzielę dnia 10 bm. o godz. 17.15 odbędzie się „buczne wesele“, audycja regjonalna ze środkowej Małopolski (powiat Dąbrowski), do której tekst i melodje w latach przed wojną zebrał p. Michał Dudek, a którą muzycznie opracował dyr. Wallek-Walewski.

„Buczne wesele“ w Wólce Mędrzechowskiej („buczne“ znaczy tyle co „buczne“ z muzyką, od buczeć i basy) stanowi interesujące pendant do „Wesela Krakowskiego“, „Wesela na Kurpiach“ i innych wesel; uderzające jest w niem bogactwo melodyj i rytmów. Wiele starych, przez p. Dudka zebranych, melodyj jest nieznanych i nie można ich znaleść w Kolbergu, są w tych pieśniach mazury, polonezy, marsze, są rytmy dumkowe i modlitewne; spotyka się nawet walca. Sam obrzęd weselny w powiecie Dąbrowskim podobny jest do obrzędu w Krakowskim. Zaczyna się od „fachtórstwa“ (swatów), potem idą posełiny (zaręczyny), odbieranie rózgi weselnej, przyjazd gości weselnych „wyjizno“ czyli wyjazd do kościoła i „przyjizno“ (powrót), obiad, tańce, czepiny i zakończenie wesela.

Programy stacyj radjowych.

Poniedziałek, 11 września 1933.

Kraków, (312.8 m.) G.: 9.15 Program na dz. bież.: 10.00 IV Zjazd związku lekarzy słowiańskich z Poznania: 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Torunia: 12.05 Płyty; 12.25 Przegląd Prasy i kom. meteor. z Warsz.; 12.35 Płyty; 12.55 Dz. południowy z Warsz.: 13.00 Płyty; 15.25 Kom. gospod.: z Warsz.; 15.35 Płyty: 16.00 Koncert popularny z Ciechocinka; 17.00 Odczyt p. t. „Jak się odbyło odsłonięcie pomnika Piotra Borowego?“ 17.15 Transmisje z Warsz.: 19.20 Rozmaitości, komunikaty; 19.35 Program na dz. nast.: 19.40 Feljeton literacki z Warsz.: 20.00 Krak. wiadom. bież.: 20.15 Transmisja z Pragi Czeskiej; 21.20 Opera z „Warsz.

Lwów, (380.7 m.) G.: 15.50 Skrzynka pocztowa dla dzieci: 19.20 Rozmaitości: 20.00 „Wiadomości esperanckie“.

Warszawa, (1411 8 m.) G.: 7.00 Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“; 7.05 Gimnastyka; 7.20 Muzyka (płyty) 7.30 Dziennik poranny; 7.35 Płyty; 7.52 Chwilka gospodarstwa domowego; 7.55 Program na dz. bież.; 10.00 Transmisja z Poznania; 11.57 Sygnał czasu, Hejnał z Torunia; 12.05 Płyty; 12.25 Przegląd Prasy; 12.33 Kom. met; 12.35 Płyty; 12.55 Dziennik południowy; 14.55 Kom. Min. Op. Spol.; 15.00 Piosenki: 15.05 Wiadom. bież.; 15.10 Komun. Instytutu Eksport.; 15.15 Piosenki (płyty): 15.25 Komunikat gospod.; 15.35 Muzyka lekka (płyty); 15.45 Przegląd komunikacyjny; 15.50 Piosenki (płyty); 16.00 Koncert popularny; 17.00 Pogadanka w jęz. franc.; g. 17.15 Recital fortepianowy; 17.50 Pieśni i arje operetkowe: 18.15 Odczyt: 18.35 Recital śpiewaczy; 19.10 Wiadomości z pola bitwy pod Wiedniem z dnia 11 września 1683 r.; 19.20 Rozmaitości; 19.35 Program na dz. nast.; 19.40 Feljeton literacki p. t. „Polska odnaleziona“; 20.00 „Skrzynka pocztowa rolnicza“; 20.15 Transmisja z Pragi Czeskiej Uroczystej Akademji ku czci ś. p. por. Żwirki i inż. Wigury; 21.20 Opera „Hrabina“; W 1-ej przerwie opery — Dziennik wieczorny, w 2-ej — Wiadom. sport oraz wiadomości meteor. i kom. polic.

Katowice, (408.7 m.) G.: 15.45 Skrzynka poczt. techn.

Telegramy.

Rzemieślnicy a danina majątkowa

Warszawa, 9. 9. (Telef. wł.) Centralne Towarzystwo Rzemieślnicze złożyło Ministerstwu Skarbu memorjał w sprawie zwolnienia od daniny majątkowej niektórych kategoryj warsztatów rzemieślniczych. Memorjał wskazuje na to, że przy ścisłej interpretacji przepisów ustawy o daninie majątkowej **podatkowi temu nie podlegają wszyscy płatnicy zryczałtowanego podatku przemysłowego, których obrót roczny nie przekracza 27.000 zł.** Rzemieślnicy zabiegają, by Ministerstwo wyjaśniło urzędom podatkowym, iż tacy płatnicy są wolni od daniny majątkowej.

POPRAWA KURSU DOLARA.

Londyn, 9 września. Na międzynarodowych rynkach dewizowych zaznaczyła się dziś lekka poprawa kursu dolara i funta. Dolara notowano w Londynie 1.52 i pół w Zurychu 3.64, w Paryżu 18.01 i w Amsterdamie 1.73 i 3/4. Funt angielski notowany był w Zurychu 16.57, w Paryżu 81.90 i w Amsterdamie 7.95.

WĘGIEL POWINIEN POTANIEĆ!

Katowice 9. 9. (Telef. wł.). W związku ze zbliżającym się sezonem zimowym i obserwowanym zazwyczaj w tym okresie znacznym wzrostem sprzedaży węgla, zarysowały się poważne tarcia pomiędzy przemysłowcami węglowymi. Zarządy kopalń, należących do akcjonarjuszy francuskich uważają, że obowiązujący obecnie **cennik Konwencji Węglowej musi być obniżony.** Dużo kopalń niezrzeszonych prowadzi obecnie **zwycięską walkę konkurencyjną z kopalniami, należącemi do Konwencji.**

KOSZTA UTRZYMANIA.

Warszawa 9. 9. Telef. wł.). Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu w dniu 8 b. m. ustaliła, że koszta utrzymania rodziny pracowniczej, złożonej z czterech osób, w miesiącu sierpniu w porównaniu z lipcem **zmniejszyły się o 1.3%.**

DWA WIELKIE PAROWCE ZAMÓWIONE DLA POLSKIEJ LINJI.

Warszawa 9. 9. Telef. wł.). Linja okrętowa Gdynia—Ameryka zamawia jeszcze w roku bieżącym w jednej ze stoczni zagranicznych dwa większe parowce transatlantyckie, przeznaczone do utrzymywania komun. między Gdynią a Nowym Jorkiem. **Okręty te przewyższać będą tonażem wszystkie, dotąd zawijające do Gdyni, statki morskie.** Statki wybudowane będą i oddane do użytku w roku 1935.

„POLONIA“ W PORTUGALJI.

Lizbona. (PAT.). Statek „Polonia“ przybył dzisiaj rano. Uczestnicy wycieczki witani przez posła Szumlakowskiego, prezesa Izby handlowej polsko-portugalskiej, oraz kolonję polską, zwiedzili Lizbonę i Cintrę. Prasa portugalska zamieszcza obszerne i życzliwe sprawozdania o pobycie wycieczki.

ZGON DOWÓDCY PIERWSZEJ PODWODNEJ ŁODZI HANDLOWEJ.

Berlin 9 września. W Gnadau pod Magdeburgiem zmarł dziś w 66 roku życia kapitan **Koenig,** który w roku 1918 podczas blokady Niemiec dowodził niemiecką podwodną łodzią handlową „Deutschland“. Za pomocą takich łodzi podwodnych zamierzał wówczas rząd niemiecki utrzymywać komunikację handlową z Ameryką. Kapitan Koenig był tym, który odbył pierwszą podróż na łodzi podwodnej do Ameryki w lipcu 1916 r. Zamiar utrzymywania komunikacji na łodziach podwodnych okazał się jednak **nierealny i został zaniechany.**

Króla Faisala zamordowano?

Londyn, (PAT.) Pogłoski o nagłej śmierci króla Faisala, według których śmierć jego nie nastąpiła jakoby w sposób naturalny, wzmogły się w związku z wiadomością, że dziwnym zbiegiem okoliczności wczoraj nad ranem w 3 godziny po nim zmarł również niespodziewanie zarządzający hotelem, w którym zamieszkał w Brnie szwajcarskiem król Faisal. Ciało króla Faisala przewiezione zostanie do Brindisi, skąd krążownik angielski odwiezie je do Adenu. Stamtąd angielski samolot wojskowy zawiezie zwłoki do Bagdadu. Cała prasa angielska poświęca dzisiaj naczelne artykuły królowi Iraku, którego śmierć wywołała silne wrażenie. Z wszystkich artykułów przebija obawa o dalsze losy wpływów brytyjskich w Iraku i wogóle o sytuację wewnętrzną w Iraku.

Londyn. (PAT.). Angielski okręt wojenny „Despatch“ otrzymał rozkaz udania się do Brindizi, skąd w poniedziałek wyruszy do Haify ze zwłokami króla Fajsala.

W Iraku rzadzi nowy król.

Londyn, 9 września. Wedle doniesień z Bagdadu panuje w całym kraju zupełny spokój. Po koronacji nowego króla, który przybrał miano Ghazi I, rozpoczeły się wczoraj wieczór manifestacje żałobne ku czci zmarłego króla Faisala. Żałoba państwowa będzie trwać 7 dni.

Gen. O'Duffy na czele całej opozycji.

Londyn, 9 września. Wedle doniesień z Dublina, **przewodniczącym zjednoczonego frontu opozycyjnego Irlandji, w którego skład — jak wiadomo — wchodzi partja dawnego premjera Cosgrave'a, centrum i partja faszystowska, mianowany został przywódca „niebieskich koszul“ generał O'Duffy.**

BALON POLSKI WIDZIANO W KANADZIE.

N. Jork, 9. 9. (PAT.) Według doniesień z Quebec, balon o barwach zielono-czerwononiebieskich widziany był tam w czasie przelotu i rozpoznany jako balon Polski, biorący udział w zawodach o puhar Gordon-Benneta.

Kto utworzy rząd w Hiszpanji?

Madryt 9. 9. (PAT.). Dzisiaj w kołach politycznych oczekiwana jest desygnacja nowego premjera przez prezydenta republiki. Azana trzykrotnie stawał na czele rządu. Ostatni, obecnie ustępujący rząd Azany został uformowany 13 czerwca 1933 r. Nie jest wyłączona możliwość, że prezydent Zamorra i tym razem powierzy Azanie misję utworzenia gabinetu.

NAPADY CHUNCHUZÓW W MANDŻURJI.

Charbin. (PAT.). Został wydany komunikat oficjalny w sprawie ostatnich starć z oddziałami bandytów. Oddział, złożony z 2.000 chunchuzów, zaatakował garnizon mandżurski w Paoting. Po długotrwałej walce i poważnych stratach obustronnych, bandyci wycofali się.

Drugi oddział bandytów wdarł się do miasta Tung-Ning, został jednakże wyparty przez garnizon japoński, pozostawiając na polu **50 zabitych.** W pobliżu miejscowości Imienpo bandyci wykolelili pociąg pancerny japoński. Po zaciętej walce **załoga pociągu odparła napastników,** zadając im ciężkie straty.

REDUKCJA MĘŻATEK W SZKOŁACH.

Warszawa, 9. 9. (Telef. wł.) W dniu 8 bm. odbyło się posiedzenie Zarządu Gł. Związku Nauczycielstwa Polskiego, na którem poruszono m. i. sprawę redukcji mężatek w szkołach. Prezydjum Związku zakomunikowało, że redukcje mężatek w szkolnictwie według informacyj z autorytatywnego źródła nie są w chwili obecnej aktualne.

CHMURNO I MGLISTO.

Prognoza pogody: Pomorze. Wielkopolska. Polska środkowa. Wyżyna Małopolska. Śląsk. Podhale i Tatry: Rankiem chmurno lub mgła z możliwością przelotnych drobnych opadów, zwłaszcza na wybrzeżu. W ciągu dnia przejaśnienia. Nocą cieplej. Słabe wiatry północno-zachodnie. Pozostałe dzielnice: Chmurno, miejscami mgła lub dżdża. Chłodno. Słabe wiatry północne i północno-zachodnie.

ŚNIEG W POW. GORLICKIM.

Z powiatu gorlickiego donoszą, że w górzystej części powiatu spadł w piątek rano **śnieg** i pokrył w kilku miejscowościach **niezebrane jeszcze zboże.** W tym roku z powodu złych warunków atmosferycznych w górach żniwa znacznie się opóźniły, to też w polu w niektórych okolicach górskich jest jeszcze **dużo zżętego i ustawionego** w kopy żyta a **jęczmienia i owsa nawet** na pniu. Ludność wskutek opóźnienia się żniw i znacznych chłodów ponosi wielkie **szkody.**

W Zaleszczykach będą ważne konferencje.

Warszawa, 9. 9. (Telef. wł.). Koła polityczne śledzą w tej chwili z dużą uwagą pobyt marsz. Piłsudskiego w Zaleszczykach, a sanacyjne **pisma pozastołeczne poświęcają dużo miejsca polskiemu Meranowi. Niektóre pisma rządowe wysłały nawet do Zaleszczyk swoich korespondentów.**

Zapewniają tu, że niebawem uda się do Zaleszczyk minister spraw zagr. p. Beck. Wiadomo zresztą, że i do Pikiliszek p. Beck jeździł parokrotnie, by otrzymać tam polecenia z dziedziny polityki zagranicznej. Wraz z Beckiem udać się ma podobno do Zaleszczyk naczelnik Wydziału Wschodniego MSZ p. **Schaetzel.** Jeśli wierzyć twierdzeniom sanacyjnych pism, to marsz. Piłsudskiemu złożyć ma w Zaleszczykach wizytę **premjer rumuński,** a wedle pogłosek do Zaleszczyk przybędzie również poseł sowiecki w Warszawie p. **Antonow Owsiejenko.** Należy zaznaczyć, że zagraniczne pisma, jak amerykańskie „New York Times“ i londyński „Manchester Guardian“ w numerze z dn. 8 b. m. zamieszczają obszerne depesze o zamierzonych rzekomo obradach w Zaleszczykach.

Ks. Prymas Hlond w Wiedniu.

Wiedeń, 9. 9. (PAT). Dzisiaj rano przybył do Wiednia ks. kardynał Prymas **Hlond** w towarzystwie ks. kapelana Wojciechowskiego. Na powitanie na dworcu wschodnim zjawili się kard. ks. **Innitzer** w towarzystwie kleru, w zastępstwie prezydenta **Miklasa** powitał ks. kardynała wicedyrektor kancelarji gabinetu **Klastersky,** zastępca szefa protokołu dyplomatycznego radca legacyjny Leitmayer, prowincjał Salezjanów ks. Niedermayer, rektor Zakonu Zmartwychwstańców ks. Skwieradzki, delegat polskiego ministra spraw zagranicznych Karol Romer, radca legacyjny Korsak i konsul generalny Dunajewski. Członkowie polskiego stowarzyszenia „Ojczyzna“ zjawili się na dworcu ze sztandarem.

Kard. Hlond udał się do salonu recepcyjnego na dworcu, gdzie nastąpiły powitania. Następnie ks. Prymas odjechał do klasztoru OO. Salezjanów, gdzie zamieszka podczas swego pobytu w Wiedniu.

—§—

Wiedeń. (PAT). Delegat ministra spraw zagranicznych Karol Romer złożył wczoraj wizytę kanclerzowi Dollfussowi i wręczył mu pisma uwierzytelniające.

Na Kubie chaos.

Nowy Jork, 9 września. Wiadomości nadchodzące z Hawany wskazują, że **sytuacja na Kubie jest w dalszym ciągu chaotyczna** i nie wróży rychłego wyjaśnienia. Nastrój ludności staje się coraz bardziej wrogi wobec Stanów Zjednoczonych, przedewszystkiem ze względu na zapowiedzianą interwencję Ameryki i wywieranie nacisku na rząd rewolucyjny na korzyść obalonego prezydenta Cespedesa. **Hotel Nacional, gdzie umieszczono usuniętych od władzy około 400 oficerów armji kubańskiej otoczono wojskiem a naprzeciw wejścia ustawiono karabiny maszynowe.** Oficerowie ci nie chcą uznać obecnego rządu rewolucyjnego i dlatego **zakazano im opuszczać hotel w obawie, by nie usiłowali dokonać zamachu stanu na rzecz Cespedesa.**

Obrady, jakie rozpoczęły się wczoraj między rządem rewolucyjnym a przywódcami stronnictw politycznych w sprawie wyboru nowego prezydenta nie doprowadziły jeszcze do porozumienia. **Rząd odrzuca wszelką dyskusję na temat ewentualnego oddania władzy dotychczasowemu prezydentowi Cespedesowi.**

Zwalczanie hitleryzmu w Zagłębiu Saary.

Genewa, (PAT.) Komisja rządząca Zagłębia Saary skierowała do sekretarjatu generalnego Ligi Narodów list, w którym zawiadamia, że zmuszona była do wydania zarządzeń, mających na celu powstrzymanie propagandy pewnych organów prasowych w Zagłębiu Saary, które były wyraźnie wrogie porządkowi rzeczy ustalonemu w Zagłębiu Saary przez Traktat Wersalski. Organy prasowe dotknięte zarządzeniami, wydane przez komisję rządzącą wywierały niedopuszczalną presję w stosunku do pewnej części ludności. Zawieszono 8 dzienników za wydrukowanie komunikatów obcej agencji.

Hitlerowcy agitują w listach.

Berlin. (PAT.). Kierownictwo wydziału propagandy partji narodowo-socjalistycznej ogłosiło w całem państwie odezwę, wzywającą wszystkich Niemców do propagandy **„walki o wyzwolenie“**, prowadzonej w Austrji przeciwko **„separatystycznemu“** rządowi Dollfussa. Wszyscy, mający krewnych w Austrji, wezwani zostali do prowadzenia **propagandy listownej** na rzecz tego, co zrobił Hitler w Niemczech, oraz do nadsyłania krewnym **wycinków z gazet** o sytuacji politycznej i gospodarczej Niemiec, jak również o stosunku Niemiec do Austrji.

Austra odeprze napad hitlerowców.

Wiedeń, 9 września. Z okazji obrad związku żołnierzy katolickich w ramach wiedeńskiego kongresu katolików wygłosił minister obrony krajowej **Vaugoin** mowę, w której wspomniał tych żołnierzy, którzy w chwili obecnej znajdują się **na granicy** celem zapewnienia państwu spokoju i bezpieczeństwa. Vaugoin wyraził nadzieję, że wysiłki tych żołnierzy nie będą daremne.

„Ślubujemy — oświadczył dalej minister — że **potrafimy się obronić przed wszelką próbą wtargnięcia do naszej ojczyzny. Chwila obecna nie pozostawia miejsca żadnym wątpliwościom i małodusznym obawom.** Rząd udowodnił, że posiada przewagę **nad** wszystkimi, którzy próbowali oprzeć się istniejącemu porządkowi rzeczy. Jeżeli okaże się potrzeba, potrafi rząd chwycić się daleko ostrzejszych środków“.

POSZEDŁ DO WIĘZIENIA ZA ODMOWĘ POZDROWIENIA HITLEROWSKIEGO.

Berlin 9 września. W Rottweil w Wirtembergji aresztowany został wczoraj radca sądu **krajowego dr. Fischer, ponieważ odmówił** stosowania pozdrowienia hitlerowskiego. Mimo kilkakrotnego zwrócenia mu uwagi, aby się zastosował do przepisanej formy wymiany pozdrowienia, **dr. Fischer odmówił wobec czego został usunięty ze służby bez prawa do emerytury i odstawiony został do obozu koncentracyjnego w Heubergu.**

EINSTEIN O PRZYGOTOWANIACH NIEMIEC DO WOJNY.

Bruksela. (PAT). Prasa zamieszcza list Einsteina, w którym znakomity uczony występuje przeciwko tendencjom antymilitarystycznym, stwierdzając, że **w centrum Europy istnieje państwo, które otwarcie przygotowuje się do wojny.** Zagrożone są w szczególności kraje łacińskie, Francja i Belgja. Bezpieczeństwo tych krajów może być zapewnione **jedynie przez armję, gotową do obrony kraju.**

Rozmowy londyńskie niepokoją Niemców.

Berlin, (PAT.) Rozmowy londyńskie niepokoją w wysokim stopniu opinję i prasę tutejszą. Niezrozumiałem wydaje jej się nagły zwrot Anglji w stosunku do zagadnienia rozbrojenia oraz kontroli zbrojeń. Korespondenci londyńscy pism niemieckich starają się wytłomaczyć ten zwrot z jednej strony umiejętnie przeprowadzoną propagandą żydowską i socjalistyczną, z drugiej przypisują go polityce Francji, dążącej do wciągnięcia dzisiaj, jak w roku 1914 Anglji do obrony zagrożonej Europy.

Wrogie Niemcom nastroje przypisywane są również propagandzie austrjackiej Dollfussa i przywódcy Heimwehry ks. Starhemberga. — Zmiana stanowiska Anglji wywołuje pod jej adresem zgryźliwe uwagi prasy niemieckiej. „Voelkischer Beobachter“ pod nagłówkiem: **„Czy Francja widzi już w Anglji swego wasala“**, przynosi dłuższe rozważania swego korespondenta na ten temat.

Zmiany w Min. Spraw Zagr.

Warszawa, 9. 9. (Telef. wł.) **P. Jan Gawroński,** zastępca naczelnika wydziału w MSZ mianowany został charge d'affaires w Wiedniu, zaś p. **Roman Putryński** został kierownikiem wicekonsulatu polskiego w Ełku. **Ludomir Komierowski,** sekretarz ambasady polskiej przy Kwirynale i dr. **Tadeusz Lubaczewski,** kierownik wydziału konsularnego w poselstwie Rzplitej w Belgradzie, odwołani zostali do centrali. Radca prof. **Henryk Mościcki,** przeniesiony został w stan nieczynny, a radca **Janusz Knaflewski** w stan spoczynku.

AMB. LAROCHE U MIN. BECKA.

Warszawa 9. 9. (Telef. wł.). Minister spraw zagr. p. Beck przyjął dziś ambasadora Francji p. Laroche oraz charge d'affaires poselstwa ZSSR. radcę Podolskiego.

KS. NUNCJUSZ U P. PREMJERA.

Warszawa. (PAT). **P. Premjerowi Jędrzejewiczowi złożył dziś wizytę nuncjusz apostolski msgr. Marmaggi.**

Wycieczka posłów z BB. do Jugosławji.

Warszawa, 9. 9. (PAT). Dzisiaj o godz. 7.30 rano wyjechała do Białogrodu wycieczka parlamentarzystów polskich w liczbie 33 osób. — W skład wycieczki wchodzą posłowie i senatorowie z wicemarszałkami Sejmu i Senatu. Delegacja parlamentarzystów została w ten sposób złożona, że reprezentowane są w niej wszystkie ziemie Rzpltej. Przed odjazdem wicemarszałek Sejmu prof. Makowski, przewodniczący delegacji parlamentarzystów polskich, zaznaczył, że wycieczka do Jugosławji jest rewizytą na wizytę parlamentarzystów jugosłowiańskich w Polsce. Wycieczka zabawi w Jugosławji 10 dni.

Prezes Polskiego Radja dyr. Puławski zgłosił się celem zaofiarowania całkowitego współudziału Polskiego Radja w dziedzinie propagandy pożyczki.

KABEL WARSZAWA—LONDYN.

Warszawa, 9. 9. (PAT). Prace związane z uruchomieniem bezpośrednich przewodów telefonicznych kablowych Warszawa—Londyn dobiegają końca. W najbliższym czasie nastąpi uruchomienie nowego bezpośredniego połączenia Polski z W. Brytanją, które niewątpliwie przyczyni się do zacieśnienia stosunków polsko-brytyjskich.

KONIEC BIEGU KOLARSKIEGO.

Warszawa. (PAT.). **W niedzielę odbędzie** się ostatni etap biegu dookoła Polski na trasie Lublin—Warszawa. Dystans 160 klm. Bieg **zakończy się na** Dynasach około godz. 16-tej.

TSALDARIS JEDZIE DO ANGORY.

Ateny. (PAT). Dziś na pokładzie krążownika „Elli“ odjechali przedstawiciele rządu greckiego z premjerem **Tsaldarisem** na czele do Angory, celem rewizytowania rządu tureckiego. Wizyta w Angorze potrwa 4 dni. Podczas rozmów z przedstawicielami rządu tureckiego mają być omówione wszystkie aktualne sprawy, interesujące obydwa kraje oraz zostanie podpisany nowy traktat przyjaźni.

Koła gospodarcze zobowiązały się poprzeć pożyczkę

Warszawa, 9. 9. (PAT.) W dniu wczorajszym komisarz generalny pożyczki narodowej min. Starzyński w dalszym ciągu przyjmował cały szereg delegacyj i osób, które zgłosiły swój akces do pożyczki. M. in. została przyjęta delegacja Centralnego Związku Przemysłu Polskiego w osobach prezesa tego związku ministra **Strasburgera,** prezesa **Wierzbickiego,** pos. **Hołyńskiego** i dyr. **Trepki.** Delegacja przedstawiła szczegółowy program współpracy sfer przemysłowych i **omówiła technikę propagandy i samej subskrypcji.**

Następnie komisarz generalny przyjął delegację Krajowego Towarzystwa **Naftowego,** jako reprezentację całego przemysłu naftowego, zarówno wielkiego jak i małego w osobach prezesów: b. min. Szydłowskiego, Schutzmana oraz dyrektorów dra Schaetzla, Mikuliego, dra Hausmana. Prezes inż. Szydłowski oświadczył, że przemysł naftowy zgłasza **współudział w pracach nad rozpowszechnianiem pożyczki i starać się będzie przeprowadzić ją nad siebie nietylko w miarę swoich sił, ale i ponad siły.** Zkolei przybyła delegacja rady **naczelnej** kupiectwa polskiego.

Prezes Stow. Dziennikarzy i publicystów gospodarczych p. **Bielski** zgłosił się z prośbą do min. Starzyńskiego, jako komisarza generalnego, by wygłosił odczyt w tem stowarzyszeniu, bowiem członkowie jego, odnosząc się pozytywnie do zagadnienia pożyczki chcieliby przedyskutować szczegóły.

Odwiedził również komisarza generalnego b. premjer i b. minister skarbu prof. **Władysław Grabski,** prezes Towarzystwa **Ekonomistów** w Warszawie.



Założona w r. 1900. — Odznaczona złotym medalem na wystawie w r. 1907.

PRACOWNIA

WYROBOW ARTYSTYCZNO CYZELERSKO-BRONZOWNICZYCH

pod firmą

HENRYK SZTORC

w Krakowie, przy ul. Florjańskiej L. 38.

POLECA Wszelkie wyroby przyborów kościelnych z metali szlachetnych bronzu a mianowicie: monstrancje, trybularze, kielichy, puszki, antypodja cyborja, krzyże, lichtarze i lampy.

Birety na składzie.

Posiada na składzie wszelkie przybory kościelne według przepisów kościelnych jak również wszelkie przybory w zakres przemysłu metalowego wchodzące. Wykonuje wszelkie zamówienia według każdego wzoru i rysunku. Przyjmuje również wyżej wymienione przedmioty do reperacji, odnowienia, jak również do srebrzenia i złocenia w ogniu.

Wykonuje powierzone zlecenia szybko i solidnie po cenach konkurencyjnych.

JEDYNIE NAJSTARSZA POLSKA FIRMA

ODLEWNIE DZWONOW

BRACI FELCZYŃSKICH W KAŁUSZU ul. Króla Jana Sobieskiego 25.

LUDWIKA FELCZYŃSKIEGO I SKI W PRZEMYŚLU ul. Krasińskiego 63.



Dostarcza dzwony wszelkich rozmiarów i tonów, według najnowszych szablonów francuskich.

Przelewa stare nieużyteczne dzwony, oraz dostraja dzwony nowe do starych już istniejących pod gwarancją czystej harmonji.

Wykonuje kompletne żelazne dzwonnice. Wysyła na żądanie strony na miejsce specjalistę w celu udzielenia fachowych porad i wskazówek.

Ceny najniższe. **Spłata ratami.**

Ważne dla budujących po strajku!

Wszelkie materjały budowlane wchodzące w zakres budownictwa dostarczają najsolidniej:

Miejskie Zakłady Ceramiczne

w Krakowie, ul. Basztowa L. 10

Tel. 114-72.

SZKOŁA MUZYCZNA

im. ST. MONIUSZKI W KRAKOWIE

Przedmioty: Fortepjan, skrzypce, wiolonczela, altówka, śpiew solowy, flet, klarnet, obój, basy, organy, rytmika i plastyka przedmioty teoretyczne, cytra, mandolina, mandola, gitara i gitara hawajska i inne instrumenty piórkowe. Specjalny kurs fortepianowy techniki muzyki tanecznej.

Języki: włoski, angielski i fran.

Kursy przygotowawcze na nauczycieli.

Przedszkole dla dzieci.

Grono nauczycielskie: pp. prof. St. Gorecka, Z. Kipmannówna., dr. M. Kolda, Fr. Konior, M. Kostecki, A. Lax, St. Lipski, J. Ładowna, O. Łanicka, M. Máciwujewska, L. Muenzer, W. Ormicki, E. Rice, D. Steinowa, M. Stein, A. W. Wachsmanówna, A. Wendum, L. Wolfowiczówna, H. Mesyngierowa, O. Szmalowa. Kurs koncertowy gry na fortepianie - prowadzi prof. **Leopold Muenzer** ze Lwowa.

Świadectwa i dyplomy.

Zniżki kolejowe i bilety okresowe.

WPISY

codziennie od godz. 11—1 przedpoł. i od godz. 3—6 popoł. w Sekretarjacie Szkoły w Krakowie, Mikołajska 32. Tel. 176-16

ZAKŁAD WITRAŻOWO-SZKLARSKI

F. T. Zajdzikowski Kraków św. Jana 30.

Dzierż. Jan Kusiak

Oszklenia i witraże do kościołów od 30 zł. za 1 m. wykonuje się przy większych zamówieniach na raty. Ceny 50% niższe niż wszędzie.

Przepuklinowe Pasy

Opaski Brzuszne

Suspenzorja, prostotrzymacze

Aparaty ortopedyczne

Protezy ręczne i nożne, szczudła kule itp.

Wykonuje we własnej pracowni

Narzędzia Lekarskie

oraz

uskutecznia: naprawy, ostrzenie i niklowanie

L. Knapiński Kraków

ul. Mikołajska 7. Tel. 105-05

Kapelusze męskie

i dla Duchowieństwa czapki gimnazjalne

poleca

po cenach zniżonych

Antoni Jarosz,

Kraków, Sławkowska 24 Dom XX. Marków.

Fisharmonjum Meizner Lipsk z dwoma klawiaturami oraz klawiaturą pedałową nadającą się do kaplicy lub kościoła okazyjnie sprzeda Helena Smolarska skład fortepianów, Kraków ul. Szewska L. 9.

AKTUALNE.

Na obchód rocznicy „Odsieczy Wiednia“.

J. E. T. tz., Kantata 250-lecia odsieczy Wiednia (1683-1933). Na 4 głosy miesz. wyd. tymcz. . . 1.25

Charewiczowa., Przewodnik po najważniejszych zabytkach Małopolski Wschodniej związanych z dziejami Króla Jana III Sobieskiego zł. 1. — . . 1.20

Elba, Przedmurze Chrześcijaństwa Biblioteka Wieczornicowa . 2.— . . 2.20

Fischerówna, „Jak kto może“ szt. sceniczna na zespoły żeńskie . —.50 . . —.65

Jak urządzić obchód Odsieczy Wiednia . 2.— . . 2.20

Szajnocha K., Máciciel. Z opowiadań o królu Janie III. . —.70 . . —.85

poleca:

Księgarnia Krakowska, Kraków ulica św. Krzyża L. 13.

Wysyłka na zamówienia odwrotna, po otrzymaniu należytości czekiem P. K. O. Nr. 404.620.

U Ks. GADOWSKIEGO (BOCHNIA)

do nabycia za gotówkę:

II. Katechizm większy za 3 zł. II. Katechizm mały 1.50. II. Wyciąg z Katechizmu 0.70. Upominek duchowny 0.20. Dzieje Biblijne 2.70. Nauka Kościoła (orzeczenia dogmatyczne itd.) 1.50. Krótka Hist. Kośc. 1.— Psychologja wychowawcza 3.— Katechezy Biblijne dla 1 i 2 kl. 3.— Szkice Katechez dla 3 i 4 kl. 5.— Kazania o wychowaniu 1.— Egzorty dla szkół powsz. 4.50

Przy większych zamówieniach (ponad 30 zł.) rabat 10 procent i przesyłka franco.

Wszelkie artykuły wchodzące w skład handlu kolonjalno-spożywczego, win, wódek i delikatesów — oraz owoce krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach

Kazimierz Bartoszewski

Kraków, Florjańska 49.

Codziennie świeże masło dworskie i deserowe.

Nowa szkoła dla dziewcząt kształci sekretarki korespondentki i referentki. Języki obce (angielski francuski niem.) przedmioty handlowe i ogólnokształcące. Na wyższe kursy przyjmuje się uczennice z wyższych klas gimn. **Zniżki** dla córek urzędników. Popołudniowe i wieczorne kursy języków obcych dla dorosłych Rynek gł. 23. III. p.

Tapczany, otomany, materace włósienne rozkładanki, tanio sprzedaje tapicer. Kraków, Tomasza 4.

Księgarnia Krakowska, Kraków, ul. św. Krzyża 13.

poleca nowości

Z teologji:

Courson hr., Matka Marja od Jezusa założycielka Małych Sióstr od Wniebowzięcia zł. 3.—
Pękala K. X., Rekolekcje zamknięte szkołą ducha apostolskiego w S. M. P. —.50
Pinard de la Boullaye H. T. J., Chrystus Mesjaszem. Cudotwórca i Prorok (konferencje). 2.50
Pitrus J. X. Dr., Postęp codzienny w cnotach zakonnych 5.80
Towarzystwo św. Wincentego a Paulo (Jego założenie rozwój i działalność). —.30
Weiser Fr., Tajemnica Alfreda (Pamięci młodego bohatera) —.80
Kalendarz Serca Jezusowego na rok 1934 —.60

Z innych działów:

Bessażanka Z. M. Dr., Słoneczne loty (Pezje) 2.—
Bykowski Jaxa L., Monografja gminy szkolnej im M. Łomnickiego 3.—
Claparede E. Dr., Wychowanie funkcjonalne 5.20
Grotowska H. i Radlińska H., Książka o życiu i pracy, tom III. 5.40
Kraszewski S. i Saloni B., Dwuosobowy kajak dyktowy (Plany i opis) 2.—
Lazarusówna F., Literki Malwinki (dla dzieci) 1.50
Ofiarna miłość, sztuka w 4 aktach 1.10
Raczyński K., Kobieta niewolnicą XX. wieku 1.—
Rassowski J. J. Dr., Materjały do sprawy Józefa Jakubowskiego 2.40

Ceny zniżone:

Kłusek S. Dr. — Gaertner W., Polskie ustawodawstwo przemysłowe 16.—
Krolopp T. O., Historja mandoliny i gitary —.95
Makuszyński K., Zabawa w szczęście (Nowele) 5.—
Popiel — Sulima W., Serdeczne brzaski (Powieść) 1.—
Ofiarny stos 1.20
Smith J. F., Wydziedziczona (Powieść) 2 tomy 3.—

Przy wysyłce zamiejscowej doliczamy do cen powyższych ściśle koszta pocztowe.

WIELKI WYBÓR!

Płótna bieliźniane i pościelowe,

obrusy, ręczniki, ścierki, sienniki. **Płótna lniane kościelne i do haftu. Klasztorne chustki wełniane i kaszmirowe.** Koszule, pończochy, skarpety, krawaty, chusteczki, kłoty, satyny, zefiry, ponkale, batysty, koce, kołdry, kapy, firanki.

Kompletne wyprawy ślubne i wyprawki szkolne poleca najtaniej

Fabr. skład. Płócien Bielizny, i Towarów Bławatnych

R. KOWALSKI

Kraków, ul. Wiślna L. 8.

CENY NISKIE!

Pektoraliki, koloratki

gumowana dla PT. Księży, bielizna, rękawiczki, skarpetki, kapelusze

poleca:

ROMAN SZCZERBA

Kraków, ulica Florjańska 40.

Przy zakupnach towaru powoływać się na ogłaszających się w „Głosie Narodu“.

Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

CENY OGŁOSZEŃ

Ogłoszenia zwykłe za wiersz milimetrowy . 20 gr.
Nadesłane . . . 50 .
Komunikaty po kronice . . . 60 .
na 1-szej . . . 70 .

Drobne za wyraz . . . 10 gr.
[Układ tabelaryczny o 50% drożej.
[Ogłoszenia zamiejscowe o 30% drożej.
Za zastrzeżeniem miejsca dolicza się 25 proc.

Wydawca za „Głos Narodu“ Sp. z ogr. odpow. X. Hołeksa. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarz. R. Ferka.